

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คมสัน กัลยรัตน์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

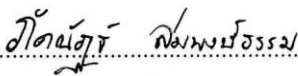
กรกฎาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

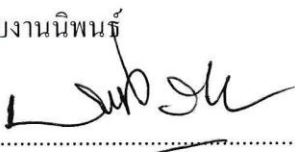
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ คมสันต์ กัลยรัตน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

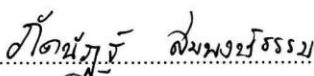

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวายุ ชีระวิชิตระกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ภักดิ์ภูฏ์ สมพงษ์ธรรม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ รังงาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวายุ ชีระวิชิตระกุล)

.....กรรมการ
(ดร.ภักดิ์ภูฏ์ สมพงษ์ธรรม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างมากจากรองศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.ภักดิ์ภูฏ์ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังมีรายนามที่ปรากฏในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงานนิพนธ์ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่สร้างกำลังใจ ความรัก และความห่วงใย อีกทั้งให้ความช่วยเหลือตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีได้กล่าวถึงในที่นี้

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายที่จะพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอนอบน้อมบูชาแก่ บุพการี ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบทุกวันนี้

คมสัน กัลยารัตน์

58920344: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา/ การมีส่วนร่วม/ ผู้ปกครองนักเรียน/ โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย

คมสัน กัลยารัตน์: การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (PARENT'S PARTICIPATION TO WARD EDUCATION MANAGEMENT IN ANUBANPHANATSUKSALAI SCHOOL UNDER CHONBURI PRIMARY EDUCATION AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สฤยา วีระวณิชตระกูล, กศ.ด., ภัคณัฐ สมพงษ์ธรรม, Ed.D. 104 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นนักเรียน ศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANNOVA) เมื่อพบค่าความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร หากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมก็จะส่งผลดีต่อโรงเรียน โดยเฉพาะด้านวิชาการ

58920344: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: EDUCATION MANAGEMENT/ PARTICIPATION/ PARENTS/ ANUBANPHANATSUKSALAI SCHOOL

KHOMSAN KALLAYARAT: PARENT'S PARTICIPATION TO WARD EDUCATION MANAGEMENT IN ANUBANPHANATSUKSALAI SCHOOL UNDER CHONBURI PRIMARY EDUCATION AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: SADAYU TEERAVANITRAKUL, Ed.D, PAKKANAT SOMPONGTAM, Ed.D. 104 P. 2018.

The purposes of this study were 1) to study and compare the level of parental involvement in education management of Anubanphanatsuksalai School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 as classified by level of education, occupation and level of students, and 2) to study the ways in promoting parental participation in educational management of Anubanphanatsuksalai School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample of this study consisted of 152 parents whose kids are studying at Anubanphanatsuksalai School. The data collection instrument was a 5-level rating scale questionnaire asking 33 questions. The statistics used for analyzing data were percentage, Mean, Standard Deviation, *t*-test, One-way Analysis of Variance (ANOVA) and the Scheffé method for pair matching comparison.

The Results of the research were as follows:

1. Parental involvement in education management of Anubanphanatsuksalai School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level.

2. The comparison of parental involvement in education management of Anubanphanatsuksalai School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 showed that level of education of parents had overall and each aspect no statistically significant difference. However occupation of parents overall, reported statistically significant difference at .05 level. In addition, occupation of parents affected their educational involvement in the aspects of academic management, personal management and budgeting management at .05 significant level. The aspect of general management had statistically significant difference at .05 level. The aspect of level of students had statistically significant difference at .05 level for overall.

3. The enhancement of parent's participation to ward education management of Anubanphanatsuksalai School under Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 were different by the contexts of each school, and it also depends on the policy of school administrators. If the school administrators give an opportunity to parents to involve in the educational management, it could well assist the school in academic management.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพและโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	13
บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง.....	32
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	46
2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน.....	53
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	54
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารวิชาการ.....	55
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารบุคคล.....	56
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ.....	57
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป.....	58
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	59
9 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	60
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ.....	62
12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารวิชาการ.....	63
13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารบุคคล.....	64
14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารงบประมาณ.....	65
15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวม.....	66
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกระดับชั้นของนักเรียน.....	67
17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน อนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกระดับชั้นของนักเรียน.....	68
18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	103

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ว่า “ผู้ใดที่ต้องการให้ประเทศของตนเป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรือง ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของประเทศอื่น ก็จงหมั่นศึกษาหาความรู้ ทำให้ตนเป็นผู้ที่มีการศึกษารอบรู้ทั้งวิทยาการของชาติตนและวิทยาการของต่างประเทศ ถ้าประชาชนในชาติล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีการศึกษาสู่ประเทศชาติจะมีความเจริญ และสามารถรักษาเอกลักษณ์ของชาติไว้ตลอดไป” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. 2549) ซึ่งให้เห็นว่าการที่ประเทศชาติจะพัฒนาไปได้ นั้นประชาชนจะต้องมีการศึกษาที่ดี การศึกษาสามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมลงได้ การขจัดหรือลดช่องว่างสังคมนี้จะต้องสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำที่เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 18) ปัจจุบันยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การจัดการศึกษาที่รัฐดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้ เพราะระบบการศึกษาที่รัฐจัดขึ้นเป็นการศึกษาแบบแยกส่วนตามภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางเพียงแห่งเดียว ทำให้การดำเนินงานล่าช้าซึ่งปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน จึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจโดยเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 4 กล่าวว่า การศึกษาหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอด การความรู้ การฝึก อบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 58 ให้โรงเรียนร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลัก

ที่ต้องสนองนโยบายในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและทั่วถึง การปฏิรูประบบการบริหาร การศึกษาเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้เป็น เครื่องมือสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ดังกล่าวข้างต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกลยุทธ์ หนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง การบริหารแบบมี ส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กร ได้มีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น การวินิจฉัย การตัดสินใจร่วมกันกับผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงาน (ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร, 2529)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้โอกาสผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือ ประชาชนกับข้าราชการที่อยู่ในองค์กรหรือทีมงาน ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางด้านความคิด จิตใจ อารมณ์ ในการร่วมกันปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย (ประยุทธ์ สุวรรณ โกตา, 2526, หน้า17) โดยให้ความสำคัญอยู่ที่ผู้บริหารจะต้องใช้ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วย มิใช่ เฉพาะงานใดงานหนึ่งหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง แต่การมีส่วนร่วมจะต้องมีการวางแผนร่วมกัน ปฏิบัติร่วมกันและประเมินผลร่วมกัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละ โรงเรียน โดยมีคณะกรรมการ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543)

การที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียน ควรได้นำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วม รับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกลงในการเป็นเจ้าของและร่วมจัด การศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนนท์, 2546, หน้า 3) ซึ่งโรงเรียนจัดเป็น หน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนและครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ กระบวนการในการนำปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการพัฒนาโรงเรียน การดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ในการคิดและตัดสินใจของบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้บุคลากรของโรงเรียนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนตั้งแต่การวางแผนงาน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผลงาน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีการกระจายอำนาจ แบ่งหน้าที่และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บริหารงานโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอต่อจากผู้ร่วมงาน ได้แก่ คณะครู ในโรงเรียน(จรินทร์ ถาวรสิน, 2550, หน้า 1) ในสังคมประชาธิปไตยผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ ผู้ร่วมงานจะเอาตัวเข้าไปผูกพันกับหน่วยงานก็ต่อเมื่อ เขามีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของของหน่วยงานนั้น การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงาน การปฏิบัติงาน ให้ได้ผลดีที่สุด คือการพิจารณาให้ทราบว่าผู้ใดบ้างมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจขององค์กร หรือหน่วยงานนั้น

จากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้น จะเห็นได้ว่ารัฐมนตรีนโยบายที่เปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ให้มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและ พัฒนาของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การให้ความเห็นชอบการจัดทำ สาระหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการ ศึกษาอย่างทั่วถึง การเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนข้าราชการครู และให้ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง โดยในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนส่วนหนึ่งมาจากผู้ปกครองนักเรียน

โรงเรียนอุปถัมภ์ศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของ ผู้เรียนและท้องถิ่น พัฒนาศักยภาพด้านการเขียน การอ่าน คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เป็นระบบ ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนให้ดี เก่ง มีความสุข และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แต่จากผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีการศึกษา 2559 พบว่า ผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นผลมาจากผู้ปกครอง

ส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ถึงยากจนมีภาระต้องรับผิดชอบมาก ทำให้บางครั้งการขอความร่วมมือจากโรงเรียนในการเชิญประชุมปรึกษาหารือในวันราชการจึงให้ความร่วมมือน้อย อีกทั้งอำนาจการตัดสินใจของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานตาม โครงสร้างองค์กร เช่น การมอบหมายภาระงานที่รับผิดชอบไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานขอโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองได้รับข่าวสารที่ไม่เป็นปัจจุบัน จึงมีส่วนในการศึกษาของโรงเรียนน้อย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งจะทำให้รู้ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นนักเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำถามในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

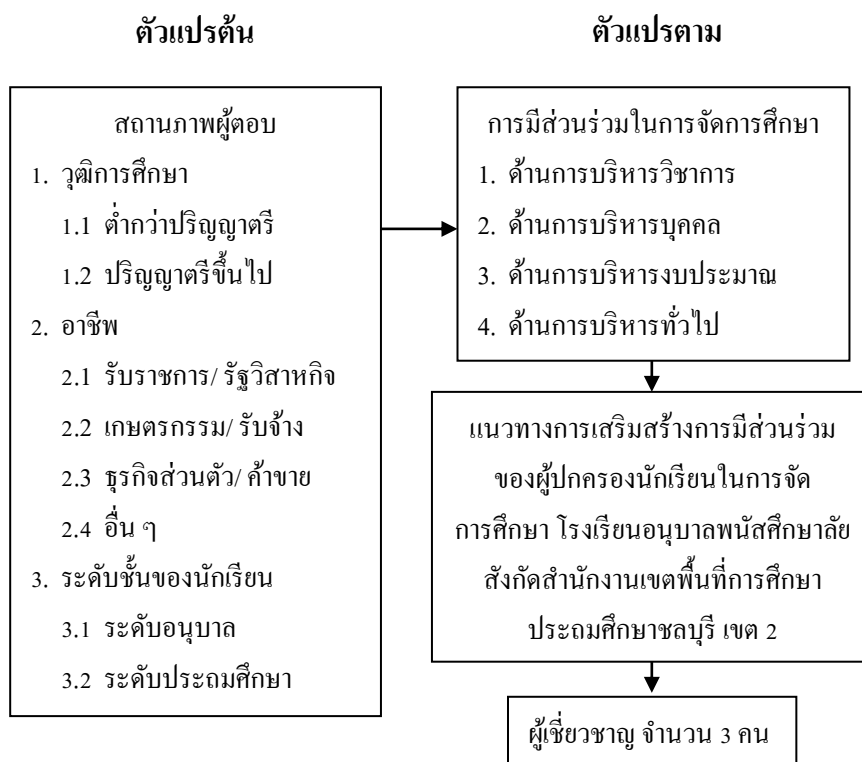
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยนำกรอบแนวคิดการจัดการศึกษาตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีโครงสร้างงาน 4 ด้าน ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32)

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารบุคคล
3. ด้านการบริหารงบประมาณ
4. ด้านการบริหารทั่วไป

ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยศึกษาและเปรียบเทียบ จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และนำข้อมูลที่ได้มาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
2. ทำให้ทราบผลต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกัน และนำข้อมูลที่ได้ไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียนที่แตกต่างกัน
3. ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และนำมาพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน ได้แก่

 - 1.1 ด้านการบริหารวิชาการ
 - 1.2 ด้านการบริหารบุคคล
 - 1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
 - 1.4 ด้านการบริหารทั่วไป
2. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ทั้งหมด 200 คน
3. กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 4.1.1 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

- 4.1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 4.1.1.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
- 4.1.2 อาชีพ จำแนกเป็น
 - 4.1.2.1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
 - 4.1.2.2 เกษตรกรรม/ รับจ้าง
 - 4.1.2.3 ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย
 - 4.1.2.4 อื่น ๆ
- 4.1.3 ระดับชั้นของนักเรียน
 - 4.1.3.1 ระดับชั้นอนุบาล
 - 4.1.3.2 ระดับชั้นประถมศึกษา
- 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน
 - 4.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
 - 4.2.2 ด้านการบริหารบุคคล
 - 4.2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
 - 4.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป โดยที่กลุ่มผู้มีส่วนร่วม จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมในโรงเรียนในเรื่องการแสดงความคิดเห็น การวางแผน การแก้ปัญหา การประเมินผล การพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง การเสียทรัพยากร แรงงาน เวลา การร่วมปฏิบัติงานใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ

1.2 ด้านการบริหารบุคคล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เกี่ยวกับการวางแผน อัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน วินัยและการรักษาวินัย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานพัฒนานุเคราะห์

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เกี่ยวกับการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผลและ รายงานผลการใช้เงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบัญชี การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ การคุมค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด ตลอดจนดูแล ความสะดวกต่าง ๆ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เกี่ยวกับงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ งานเทคโนโลยี สารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและ ประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์ งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

2. การจัดการศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดทำเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้บุคคลไปสู่ ศักยภาพสูงสุดของตน

3. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่เป็นผู้รับผิดชอบให้ การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนให้ได้รับการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560

4. วุฒิการศึกษา หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดที่ผู้ปกครองนักเรียนสำเร็จการศึกษา ได้แก่

4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นต่ำกว่าระดับ ปริญญาตรี

4.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ปกครองนักเรียนที่ปฏิบัติเพื่อให้เกิดรายได้หลัก ในการเลี้ยงชีพ ได้แก่

5.1 รัฐบาล/ รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานให้กับรัฐบาลหรือกึ่งรัฐบาล กึ่งเอกชน ซึ่งมีหลากหลายอาชีพ เช่น ครู ทหาร ตำรวจ แพทย์ พยาบาล ไฟฟ้า การประปา เป็นต้น

5.2 เกษตรกรรม/ รับจ้าง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพปลูกอ้อย ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกข้าวโพด ทำไร่สวนผลไม้ หรือผู้ปกครองที่เป็นลูกจ้าง

5.3 ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ เช่นร้านอาหาร ร้านขายของชำ ร้านขายของที่ระลึก อู่ซ่อมรถ คนขับรถรับส่งนักเรียน เป็นต้น

5.4 อื่น ๆ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพอื่นใด นอกเหนือจากอาชีพ รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย

6. ระดับชั้นนักเรียน หมายถึง ระดับชั้นที่นักเรียนศึกษาอยู่ คือ ระดับชั้นอนุบาล และระดับชั้นประถมศึกษา

7. แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม หมายถึง ปัจจัยหรือสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้วส่งผลกระทบต่อองค์กรมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น กิจกรรมการเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง เพื่อเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง

8. โรงเรียนอนุบาลขั้นศึกษาลัย หมายถึง โรงเรียนอนุบาลขั้นศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเรียนในระดับชั้นปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพและโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพและโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

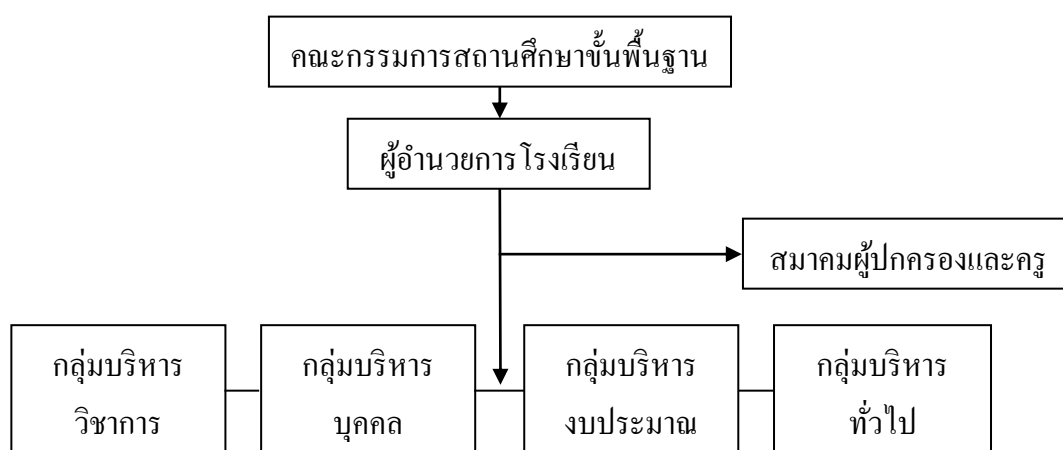
โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัยอาศัยอยู่ที่วัดใหม่ท้ายตลาด (วัดพิมพุดาราม) ตำบลพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2465 โดยมีพระอินทอานา นายอำเภอพนัสนิคม เป็นผู้จัดการตั้งขึ้นให้ชื่อว่า โรงเรียนประชาบาล ตำบลพนัส ในขณะนั้น นายชลาชนันท์ เป็นศึกษาธิการอำเภอพนัสนิคม ต่อมาสมัยหลวงธรรมภีร์รักษ์ เป็นนายอำเภอพนัสนิคม และนายเสงี่ยม เจริญฮวด (นายเสงี่ยม วัฒนธรรม) เป็นศึกษาธิการอำเภอพนัสนิคม สมัยนั้นมาเป็นประธานในงานเปิดโรงเรียน และให้ชื่อว่าโรงเรียนประชาบาล ประจำอำเภอพนัสนิคม “พนัสศึกษาลัย” นักเรียนและครูจากโรงเรียนวัดใหม่ท้ายตลาด จึงย้ายมาทำการเรียนการสอนที่โรงเรียนหลังใหม่ ปี พ.ศ. 2479 ทางราชการให้ตั้งโรงเรียนรัฐบาลขึ้น และราชการได้วางระเบียบใหม่ให้โรงเรียนรัฐบาลเท่านั้นให้ชื่อว่า โรงเรียนประจำอำเภอ ดังนั้นจึงเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนประชาบาล ตำบลกฐักู้ง 1 (พนัสศึกษาลัย) จนกระทั่งในปัจจุบันให้ชื่อว่า “โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย” ในปี พ.ศ. 2478 ประเทศไทยอยู่ในภาวะสงครามถูกโจมตีทางอากาศ โรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จพระยา ได้อพยพครูและนักเรียนฝึกหัดครูจากธนบุรีมาอาศัยโรงเรียนนี้ นักเรียนและครูจึงย้ายไปเรียนที่วัดใหม่พิมพุดารามชั่วคราว จนถึง พ.ศ. 2488 เหตุการณ์ปกติจึงย้ายมาเรียนที่เดิม ปี พ.ศ. 2496 เปิดชั้นเด็กเล็ก รับนักเรียนอายุ 5-7 ปี และเปิดตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม

พ.ศ. 2496 เป็นต้นมา พ.ศ. 2502 เปิดชั้นเรียนมัธยมสามัญ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ ซึ่งต่อมา เปลี่ยนเป็นประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7) ปี พ.ศ. 2523 ได้โอนเข้าสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการเรียน การสอนในระดับชั้นปฐมวัย และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีจำนวนนักเรียน 3,014 คน บุคลากร ผู้อำนวยการ 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 137 คน

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย

โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย แบ่งโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาเป็น 4 ฝ่าย ตามมาตราที่ 39 ว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา ดังนี้ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคคล และฝ่ายบริหาร ทั่วไป โรงเรียนจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based-management) มีชุมชนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม การบริหารใช้หลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองธรรมาภิบาล มีหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบ คำนึงค่า กระจายอำนาจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนา

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย, 2559, หน้า 2)

กลุ่มบริหารวิชาการ ประกอบด้วย

1. งานวางแผนและการจัดการเรียนการสอน
2. งานบริหารหลักสูตรและวิจัยเพื่อพัฒนา
3. งานทะเบียนนักเรียน
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานนิเทศติดตามและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้
6. งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
7. งานแข่งขันทักษะทางวิชาการ
8. งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
9. งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
10. งานห้องสมุด
11. งานแนะแนว
12. งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กลุ่มบริหารบุคคล ประกอบด้วย

1. งานวางแผนและอัตรากำลัง
2. งานการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. งานทะเบียนประวัติและการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
4. งานประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. งานส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมและประเมินวิทยฐานะ
6. งานส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
7. งานทะเบียนสถิติ
8. งานธุรการ

กลุ่มบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

1. งานนโยบายและแผน
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานพัสดุ
4. งานควบคุมภายใน

กลุ่มบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

1. งานจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
2. งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

3. งานสัมพันธ์ชุมชน
4. งานสหกรณ์โรงเรียน
5. งานประชาสัมพันธ์
6. งานสวัสดิการและบริการ
7. งานโภชนาการ
8. งานกิจการนักเรียน
9. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
10. งานระเบียบวินัยนักเรียน
11. งานป้องกันสารเสพติด
12. งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
13. งานส่งเสริมสุขภาพพลานามัย
14. งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การบริหารและการจัดการศึกษา

ถวิล เกษสุพรรณ (2552, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหาร เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

สมเดช สาวันดี (2553, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ลิเคิร์ต (Likert, n.d. อ้างถึงใน บุญน้อม จาพล, 2551, หน้า 25-26) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1: เผด็จการ (System 1: Exploitative authoritative) เป็นการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว เป็นการบริหารองค์การที่เน้นหน้าที่และโครงสร้างแบบอำนาจนิยมสูง

ระบบที่ 2: เผด็จการแบบมีศีลป (System 2: Benevolent authoritative) เป็นการใช้อำนาจแบบเมตตา ใช้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง นายจ้างต้องทำให้ลูกจ้างมีความเชื่อมั่น

ระบบที่ 3: การปรึกษาหารือ (System 3: Consultative) ระบบนี้ เป็นการบริหารงานแบบมีความมั่นคง แต่ฝ่ายบริหารไม่มีความเชื่อมั่นและความไว้วางใจอย่างเต็มที่ในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา

ระบบที่ 4: กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4: Participative group) เป็นระบบการขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความเป็นมิตรกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในระดับสูง จากการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกลุ่ม

Likert (1961, p. 223 อ้างถึงใน บุญน้อม จาพล, 2551, หน้า 32-33) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร
5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์กร เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมกันเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก
7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้งานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

Lundgren and Mattsson (n.d. อ้างถึงใน กิตติ กรทอง, 2552) กล่าวว่า กระจายอำนาจการบริหารการศึกษา หมายถึง การคืนอำนาจเป็นการมีอำนาจร่วมกันเป็นรูปแบบของประสิทธิภาพที่เพิ่มประสิทธิผลของการใช้จ่ายในระบบการศึกษา ด้วยการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่ และการจัดอัตรากำลังที่เหมาะสม เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการกระจายเนื้อหาทางการศึกษา

Fry, Sermsak, and Somkit (n.d. อ้างถึงใน ชูทรัพย์ ภาวงศ์, 2551, หน้า 22) กล่าวว่า กระจายอำนาจการบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารและกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขั้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรบุคลากรและการใช้งบประมาณ ทั้งนี้ จะต้องรวมถึงการวิเคราะห์ระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในเรื่องการตรวจสอบที่เข้มงวดมีกลไกการประเมินผลที่ชัดเจน ตลอดจนต้องรวมถึงการระบุบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของการบริหารงานในแต่ละระดับให้ชัดเจน

Chapman (n.d. อ้างถึงใน อานนท์ นามเพ็ง, 2550, หน้า 124) การกระจายอำนาจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของอำนาจและการควบคุมจากศูนย์กลางไปยังส่วนปลาย เป็นการปรับเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบจากส่วนกลางไปยังกลุ่มวิชาชีพในชุมชนการกระจายอำนาจทาง

การบริหารและการจัดการศึกษา จึงเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจทางการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติ อันได้แก่ สถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

จากความหมายของการบริหารการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม อันได้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชน เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพของสังคม การกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจจากส่วนกลาง หรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร โดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารและกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขั้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาวัตถุประสงค์ การกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา การกระจายอำนาจได้มาจากการตรวจสอบการปฏิรูปในหลาย ๆ แห่ง การกระจายอำนาจได้เกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น โดยวิธีการ
 - 1.1 เพิ่มจำนวนปัจจัยตัวป้อนเข้าในการจัดการเรียนการสอน
 - 1.2 ปรับปรุงคุณภาพของปัจจัยตัวป้อนเข้าในการจัดการเรียนการสอน
 - 1.3 เพิ่มความสัมพันธ์ของโปรแกรมการเรียนวิชาต่าง ๆ หรือปรับเนื้อหาในโปรแกรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสนใจของคนในพื้นที่
 - 1.4 เพิ่มนวัตกรรมเข้าไปในโปรแกรมการเรียน
 - 1.5 เพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น
 - 1.6 ลดความไม่เสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
 - 1.7 เพิ่มพูนผลลัพ์การเรียนรู้
2. เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของระบบการศึกษาที่จัดขึ้น โดยวิธีการ
 - 2.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร
 - 2.2 เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร
 - 2.3 จัดโปรแกรมการเรียนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
 - 2.4 เพิ่มการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาหรือนวัตกรรมต่าง ๆ
3. เพื่อเปลี่ยนแปลงแหล่งที่มาและจำนวนเงินที่หาได้สำหรับการจัดการศึกษา โดยวิธีการ

- 3.1 เพิ่มจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการจัดการศึกษา
- 3.2 เปลี่ยนแหล่งของเงินทุนจากรัฐไปยังสังคมหรือชุมชน
4. เพื่อให้ประโยชน์แก่รัฐบาล
 - 4.1 ช่วยขจัดปัญหาด้านการเมืองที่เกิดขึ้นภายนอกให้แก่รัฐ
 - 4.2 ช่วยขจัดปัญหาและความยุ่งยากเกี่ยวกับการบริหารแบบระบบราชการภายในของรัฐ
 - 4.3 ช่วยแบ่งเบาภาระด้านการเงินให้กับรัฐ
 - 4.4 ทำให้รัฐเป็นองค์กรที่ชอบด้วยกฎหมายและการเมืองมากยิ่งขึ้น
 - 4.5 ลดการถือราชฎ์บังหลวงในระดับชาติ
5. เพื่อให้ประโยชน์แก่ท้องถิ่น
 - 5.1 เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาที่มีอยู่แก่ท้องถิ่น
 - 5.2 เพิ่มศักยภาพของท้องถิ่น
 - 5.3 ปรับปรุงการตอบสนองของรัฐต่อความต้องการของท้องถิ่น
 - 5.4 กระจายอำนาจทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง โดยลดบทบาทของผู้ปฏิบัติงานในส่วนกลางลง แต่ให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้น วัตถุประสงค์เหล่านี้สามารถแบ่งแยกชัดเจนได้อีกหลายวิธี ดังนี้

5.4.1 แรงจูงใจด้านการเมืองในประเทศส่วนใหญ่ของโลกมีความกระตือรือร้นที่จะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ซึ่งอ้างว่าได้ถูกกีดกันจากสิทธิ์นี้

5.4.2 แรงจูงใจด้านการเงิน รัฐบาลไม่สามารถจัดหาแหล่งเงินเพื่อสนองความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

5.4.3 แรงจูงใจด้านประสิทธิภาพ มีการโต้ตอบอย่างนับพันว่าการให้ท้องถิ่นได้ตัดสินใจเองมากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาไว้หลายประการที่เน้นการเปลี่ยนแปลงไปสู่การจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มีลักษณะเป็นการปฏิรูปการศึกษา เนื้อหาสาระโดยสรุปได้กล่าวถึงความมุ่งหมายหลักการและบุคลากรทางการศึกษา การนำเอาทรัพยากรและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามมาตรา 6 ของกฎหมายระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

มาตรา 8 “การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” มาตรา 10-14 “การกำหนดสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาของบุคคล บิดา มารดา ครอบครัว ชุมชน องค์กรรัฐ องค์กรเอกชน สถาบันต่าง ๆ ทางสังคม” มาตรา 15 กล่าวถึงการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ “การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยได้มีการผสมผสานและการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างรูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบกันได้” มาตรา 41 “การกำหนดสิทธิในการจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น” มาตรา 58-68 “การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ดังนั้นเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่คนไทยต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมควรได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน ดังนี้

1. ทางกาย คือ มีสุขภาพดี สมบูรณ์ แข็งแรง ซึ่งการจัดการศึกษาต้องจัดให้ครอบคลุมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา มีความรู้ด้านโภชนาการรวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษาที่เอื้อต่อสุขลักษณะ และความปลอดภัยของนักเรียน

2. ทางจิตใจ คือ มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน ไม่อ่อนไหวง่าย สามารถเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีสติ รอบคอบ กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ในตนเอง สามารถอดทนอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคและแรงกดดันต่าง ๆ ได้

3. ทางสติปัญญา คือ การใช้ความคิดอย่างมีเหตุมีผลในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

4. ความรู้ คือ มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคม ปัจจุบัน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองและสังคม ความรู้และทักษะด้านภาษา ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องการจัดการความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

5. คุณธรรมและจริยธรรม คือ การแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความละเอียดต่อการประพฤติตนในทางเสื่อมเสียหรือพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม

6. มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ใช่จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย รู้จักประหยัด อดออม รักวัฒนธรรมไทยและท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ มีมารยาทและการวางตนอย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน

7. อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ประนีประนอม มีความเมตตากรุณา มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น รู้จักการดำเนินบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้ ถือเป็นมาตรฐานความสำเร็จในการจัดการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้นำชุมชนและประชาชนต้องช่วยกันให้การส่งเสริม สนับสนุนและยึดถือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนของเยาวชนที่มีต่อสังคมในอนาคต

หลักในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ การศึกษาตลอดชีวิต การมีส่วนร่วมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1. การศึกษาตลอดชีวิต คือ ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษานี้ต้องครอบคลุมทุกด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปรอบ ๆ ตัว เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ไม่ใช่เฉพาะเพื่อชีวิตในการทำงานเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาตนเองและความสามารถในการประกอบอาชีพ ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีส่วนร่วม สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น ร่วมสนับสนุน กิจกรรมทางการศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังใจและปกป้องผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม ถือว่าอนาคตของประเทศและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยเป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคน จึงเป็นสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและช่วยดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

3. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างไม่หยุด ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนามีทั้งการค้นคิดสาระและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ หรือการติดตามเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีผู้ประดิษฐ์คิดค้นมาแล้ว และการประยุกต์ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ครู และชุมชน ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ในการปรับตนเองให้ทันโลกทันสมัยอยู่เสมอ และต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเพื่อประยุกต์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะช่วยกันดูแลให้ความรู้ใหม่ ๆ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง

แนวทางในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 13-17) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2. การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2 ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

2.3 ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้

2.4 ความรู้ทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อมาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไข

3.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

3.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

3.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

3.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

4. ให้สถานศึกษาประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติก การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม การทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการ ที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการ พิจารณา

5. ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

6. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชน

7. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริม ให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 13-17) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็น นิติบุคคล ย่อมมีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ที่ความรับผิดชอบและขอบเขตวัตถุประสงค์ของ การจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ เป็นส่วนราชการที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สถานศึกษาหรือ ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในฐานะนิติบุคคล กำหนดไว้ในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครอง ดูแล รักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วย

ที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว นอกจากนี้จะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินกิจการหรือบริหารงานทั้งงานวิชาการ งานประมาณ งานบริหารบุคคลและบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based management) และหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี (Good government) ที่ยึดทั้งหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าเป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์ และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลวางแผนและดำเนินงานตามแผน ศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีสถานะภาพที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล

ดังนั้น ในการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะผู้แทนนิติบุคคล จึงควรระมัดระวังเพราะอาจถูกฟ้องร้องกรณีไม่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย แล้วทำให้ผู้อื่นเสียหาย ต้องระมัดระวังการกระทำผิดนิติกรรมสัญญา ต้องรับผิดชอบในฐานะละเมิดโดยเฉพาะการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือสื่อสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ในการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีระบบตรวจสอบและรายงานที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการควบคุมรักษาทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้เสมอ รวมทั้งระมัดระวังการใช้ประโยชน์ที่เกิดจากเงินรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สิน

การบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นช่วยของการปฏิรูประบบการศึกษาทำให้ระบบการบริหารงานแบบเดิมที่เป็นมูลเหตุของความล่าช้าในการดำเนินงาน (Bureaucratic red tape) น่าจะหมดไป ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้พยายามรวมงานที่คล้ายกันมาไว้ที่หน่วยงานเดียวให้มากที่สุด ทั้งลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและยังสามารถสร้างข้าราชการมืออาชีพเพิ่มได้ กล่าวคือ ทำให้มีงบประมาณที่จะนำไปพัฒนางานด้านอื่น ๆ เช่น นำไปใช้ในการจัดการหาสื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สำคัญสามารถนำไปพัฒนาครูได้ ลดขนาดขององค์กรในส่วนกลางได้ งานก็จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น โดยสามารถกระทำได้เบ็ดเสร็จ

ในระดับจังหวัดหรือระดับเขตพื้นที่ งานใดที่เอกชนจะช่วยแบ่งเบาได้ต้องเชิญชวนให้เอกชน เข้ามาร่วมรับผิดชอบ งานใดที่เอกชนทำได้ให้ท้องถิ่นดำเนินการ ส่วนกลางต้องทำหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้คนอื่นปฏิบัติไม่ใช่ปฏิบัติเสียเองแต่ส่วนกลางเข้าไปควบคุมกำกับติดตามเรื่อง มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายทิศทางและจุดเน้นในการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ การบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 39 มีการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและ การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จากสาระสำคัญของกฎหมายการศึกษา ดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงเป็นกลยุทธ์ประการหนึ่งในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้มีคุณภาพและเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารให้กับโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนา สร้างสรรค์กระบวนการสร้างคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถตอบสนอง ความต้องการของประเทศชาติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของ ประเทศ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based management) เป็นแนวคิดใหม่ ในการบริหารโรงเรียนที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาในทศวรรษ 1980 และกำลังแพร่หลายไปยัง ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งกำลังจะถูกนำมาใช้ในประเทศไทยตามสาระมาตรา 40 ซึ่งแนวคิดพื้นฐาน มาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จจากหลักการวิชาการ กลยุทธ์ในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ สร้างกำไร และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้องยิ่งขึ้น ความสำเร็จดังกล่าวนี้ทำให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นต้องปรับกระบวนการและวิธีการที่เคยเน้นแต่ เรื่องการเรียนการสอน ปรับไปสู่การบริหารในการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนที่เป็นแนวปฏิบัติ และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอย่างแท้จริง (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543, หน้า 9)

การจัดและการบริหารการศึกษาไทยจำเป็นต้องอาศัยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาเป็นแม่บทในการพัฒนาคุณภาพคนให้พัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน โดยจัดการศึกษา จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุขที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมและพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ เป็นไปอย่างต่อเนื่องที่เหมาะสมกับวัย โดยมีเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของ

ตนเองกับสังคม ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ทักษะทางคณิตศาสตร์ ภาษา ตลอดจนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ กิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้ง ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การสนับสนุนการเรียนรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ การวัดผลและประเมินผลจากการพัฒนาการและการทดสอบ

การศึกษาพื้นฐานที่มีการพัฒนาผู้เรียน โดยใช้หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีสาระของหลักสูตรวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม มีการค้นคว้าวิจัยสำหรับการบริหารการศึกษาต้องมีการจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาท ในการจัดการศึกษามากขึ้น โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการมีขนาดเล็กลงและให้มีเขตพื้นที่ การศึกษาในการกำกับดูแล

สำหรับโรงเรียนมีบทบาทในการจัดการตนเองมากขึ้น ที่เรียกว่า การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน (School based management) ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานำไปสู่ การพัฒนานักเรียนโดยตรง และให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู ครูและผู้บริหารจะต้องมีใบ ประกอบวิชาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร การประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ การประกันคุณภาพถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาต้องถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ ของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะ การบริหาร ขอบข่ายของงานการบริหารการศึกษา ตลอดจน แนวคิดที่จะนำไปสู่การจัดการศึกษา และบริหารการศึกษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทยในโรงเรียนของรัฐบาล สามารถ ดำเนินการได้ในส่วนที่ไม่ขัดเจนหรือขัดแย้งกับกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา เป็นหลัก จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างแท้จริง (สมุทพร ชำนาญ, 2546, หน้า 65) รูปแบบการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยสรุปการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารโดยคณะกรรมการ โรงเรียน (School council) โดยคณะกรรมการ โรงเรียนจะมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน วิชาการ งบประมาณ และบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนจากเขตการศึกษา ตัวแทนจากสหภาพครูและตัวแทน นักเรียน จากการศึกษาแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่ามี 4 รูปแบบที่สำคัญ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Professional control) The format that have school executive is a principle

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Administrative control)

3. รูปแบบที่มีชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Community control)

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Professional community control)

รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Professional control)

แนวคิดในการกระจายอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานการเงิน บุคลากรและวิชาการให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้การบริหารโรงเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุดในระยะแรก ๆ ผู้บริหารมักจะใช้วิธีขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนหรือผู้แทนชุมชน ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียนที่จัดขึ้นจึงมักมีบทบาทสำคัญอยู่ที่การเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธานและเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่การศึกษาจะเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการอื่น ๆ จะมาจากการเลือกตั้งของกลุ่มบุคคลแต่ละประเภทในการกำหนดนโยบายในการวางแผนในการหาแนวทางแก้ปัญหาและการดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการจะมีบทบาทร่วมแสดงความคิดเห็นแต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

รูปแบบที่ครูเป็นหลัก (Administrative control)

การบริหารตามรูปแบบนี้ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากขึ้นในคณะกรรมการโรงเรียนเกิดจากแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติย่อมจะรับรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่า และถ้ามีโอกาสตัดสินใจก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด

รูปแบบที่มีชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Community control)

จุดประสงค์ของรูปแบบการบริหารที่ควบคุมโดยชุมชน คือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาที่จัดได้มากที่สุด แนวคิดที่สำคัญก็คือหลักสูตรของโรงเรียนการตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วน จำนวน ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Professional community control)

แนวคิดของรูปแบบการบริหารลักษณะนี้มีความเชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะรับรู้ค่านิยมและความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะที่ด้วยกันผู้ปกครองก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยสัดส่วนของผู้แทนครู

และตัวแทนผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีค่าเท่า ๆ กัน ในคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล นอกจากนี้การบริหารและการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวของสำนักนายกรัฐมนตรี จึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ

แนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

หลักธรรมภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2547, หน้า 13) และเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่งและมีความสุข

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 5)

การพัฒนาประเทศให้ประสบผลสำเร็จนั้น “คน” เป็นกลไกที่สำคัญที่สุดหากประเทศใดเป็นคนที่มีความดีก็จะเป็นกลไกที่จะนำไปสู่การบริหาร และการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญเช่นเดียวกับนโยบายทางเศรษฐกิจ ด้านการเงิน การคลังประเทศจะเห็นได้จากประเทศในเอเชียที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนามาแล้ว เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น

และสิ่งค้ำประกันที่ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาของชาติอย่างมาก นับตั้งแต่การกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาที่เน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม (มาตรา 6) การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) การกำหนดสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาของบุคคล บิดา มารดา ครอบครัว ชุมชน องค์กรของรัฐ องค์กรเอกชน สถาบันต่าง ๆ ทางสังคม (มาตรา 10-14) กำหนดการศึกษา ซึ่งระบุไว้ว่า 3 รูปแบบ (มาตรา 40) การกำหนดสิทธิในการจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น (มาตรา 41) การบริหารและการจัดการศึกษาเอกชนซึ่งมุ่งเน้นความเป็นอิสระโดยการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานโดยรัฐ (มาตรา 43) การศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยให้มีการผสมผสานและการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างรูปแบบเดียวกันและต่างแบบกันได้ (มาตรา 15) การกำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและชัดเจน (มาตรา 47 มาตรา 51) การพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐานสูง (มาตรา 52 มาตรา 57) การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา (มาตรา 58 มาตรา 68) เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการ นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่อง การมีส่วนร่วมไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการ ทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับ จึงต้องปฏิบัติตาม โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยให้ผู้ปกครองได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

ความหมายของการมีส่วนร่วม

“การมีส่วนร่วม” (Participation) ถึงแม้จะเป็นคำที่ใช้กันมานานแล้วแต่ความหมายของคำก็ยังไม่เป็นที่เข้าใจตรงกัน Shadid (1982, p. 33) ได้สรุปจากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมจากสาขาวิชาต่าง ๆ ว่าลักษณะของการศึกษาการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ไม่พิจารณาการมีส่วนร่วมในเชิงทฤษฎี แต่เป็นการศึกษารายละเอียดพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในลักษณะประยุกต์กับบริบทของการมีส่วนร่วมนั้นๆ เช่น Yadav (1980, p. 87) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจ ซึ่งกระบวนการความร่วมมือต้องมีความรู้สึกว่าได้ร่วมในการตัดสินใจ ได้ร่วมดำเนินการ ได้ร่วมในการติดตามประเมินผล หรือได้ร่วมรับประโยชน์ แต่สหประชาชาติ (United Nation, 1981, p. 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าหมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากผลอย่างเท่าเทียมกัน

กิตติ กรทอง (2552) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ และอารมณ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่มตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาความสามารถควบคุมทรัพยากร การร่วมกิจกรรมตามหลักประชาธิปไตยตลอดจนการให้อำนาจการเข้าไปมีหน้าที่รับผิดชอบ

พงศ์พันธ์ แก้วหาวงษ์ (2550, หน้า 40) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมของบุคคลต่าง ๆ ในการตัดสินใจ การดำเนินการ ร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสำรวจปัญหา ร่วมลงทุน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ปกป้องและแก้ไขปัญหาและร่วมประเมินผล ในกิจการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองและเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มบุคคลได้ร่วมกันกำหนดไว้

วัลภา พรหมฤทธิ์ (2550, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการหรือวิธีการต่างๆที่เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมชื่นชมในผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลาย ๆ กิจกรรม โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพก็เป็นโครงการที่ต้องอาศัยประชาชนพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความถาวรยั่งยืน เช่นเดียวกัน

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551, หน้า 30) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าร่วมร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไป

อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ
ร่วมรับผิดชอบ

ทำนอง ภูเก็ดพิมพ์ (2551, หน้า 124) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง
การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิดความเชื่อและความยึดมั่น
ของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลา แต่ละยุค แต่ละสมัย
อีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
(Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์
และอุทิศตนมากยิ่งขึ้น เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

โนชญ์ ชาญด้วยกิจ (2553, หน้า 52) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการ
ที่ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้กับประชาชนในชุมชนการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วน
เกี่ยวข้อง (Involvement) การมีความผูกพัน (Commitment) ทั้งส่วนบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ชมรมสมาคม
มูลนิธิและองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือหลายเรื่อง
ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้พัฒนาศักยภาพ
ในการบริหารการจัดการกับปัญหาของตนเองได้อย่างเต็มที่ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับ
สังคมและชุมชน ให้มีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของชุมชนทำให้เกิด
ความผูกพันต่อภารกิจของคนที่มีส่วนร่วมต่อองค์กรในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม
ที่จัดตั้งขึ้นมา เพื่อสนองความต้องการของสังคมและชุมชน

สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2549 อ้างถึงใน กิตติ กรทอง, 2552) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ
การที่องค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชนหรือสมาชิกชุมชน มารวมกัน
ดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายที่จะเกิดการเรียนรู้
(Rearning) อย่างต่อเนื่อง

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 539) กล่าวว่า การบริการแบบมีส่วนร่วม หรือการมีส่วนร่วม
ในการบริหาร นับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการการศึกษาอีกแนวทางหนึ่ง
ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรเป็นส่วนหนึ่ง
ที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปได้ด้วยดี การบริหารจัดการจึงพยายามหาวิธีการที่จะทำให้ได้การยอมรับ
และความเข้าใจของทุกคนในองค์กรด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management)
ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การสร้าง
บรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมทำงานได้แสดงความคิดเห็น

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน

Douglass (1970, p. 90 อ้างถึงใน จีรพันธ์ อังกาดี, 2551) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้าง และใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้อ้างอิงถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือ โครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษา ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

Oakley (1991, pp. 8-9 อ้างถึงใน วัลภา พรหมฤทธิ์, 2550) เห็นว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ 1) เป็นการให้การช่วยเหลือ 2) เป็นการให้อำนาจ และ 3) เป็นงานขององค์กร โดยย้ำความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมการให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะ จิตความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจองค์กร เป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจและมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้นการช่วยเหลือการให้อำนาจและงานขององค์กร จึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

Ervin (1976, p. 138 อ้างถึงใน วัลภา พรหมฤทธิ์, 2550) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญ ของประชาชนแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การใช้วิทยาการที่เหมาะสม ให้การสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

United Nation (1981, p. 5 อ้างถึงใน เทิดศักดิ์ จันเสวี, 2549) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าหมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของ ชุมชนและสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อ กระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

Berger (1995, pp. 255-261) ได้กล่าวถึงผู้ปกครอง ชุมชน และครูต้องร่วมมือกันในทุกด้านเพื่อเสริมสร้างเด็กในความรับผิดชอบให้อยู่ในสังคมอย่างผู้ที่มีคุณสมบัติในตัว คือ เก่ง ดี มีสุข อันจะส่งผลดีเมื่อเติบโตใหญ่ โดยที่ผู้ปกครอง ชุมชน และครู ต้องแสวงหาความร่วมมืออย่างหลากหลายทุกรูปแบบ เป็นต้นว่า ด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นแหล่งข้อมูลแก่ครูและนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมต่างๆที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น ในขณะเดียวกันทางสถานศึกษาก็มีส่วนช่วยผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาอาชีพหรือความเป็นอยู่ต่างๆ ในลักษณะของการให้ความรู้เพิ่มเติมหรือการบรรเทาปัญหาการใช้จ่ายทางการศึกษา เช่น การให้ทุนการศึกษาในรูปของอุปถัมภ์หรือลักษณะของทุนต่าง ๆ ได้

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, หน้า 119) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการสานต่อ หรือต่อยอดรูปแบบการบริการแบบระบบราชการความเข้มงวดมากเกินไป และการมาถือเป็นเรื่องส่วนตัว กระตุ้นให้ให้เกิดรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีใหม่ ๆ ขององค์กรเหล่านี้เน้นความสำคัญของขวัญในการทำงาน และการสร้างองค์การสู่เป้าหมายนั้น องค์การจึงถูกสร้างขึ้นมาสอดคล้องความต้องการของผู้ทำงาน ซึ่งในทางกลับกันอาจส่งผลให้ผลผลิตของผู้ปฏิบัติงานสูงขึ้น

Taylor (1992, pp. 70-75) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวทางความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา หน้าที่ที่สำคัญของครูและโรงเรียนที่จะต้องให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของผู้ปกครอง การสื่อสารที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ความสม่ำเสมอในการให้ข้อมูลระหว่างบ้านของโรงเรียนของผู้ปกครองเป็นการสร้างมิตรภาพที่ดีโรงเรียนอาจให้จดหมายข่าว ปฏิทินผลงานของเด็ก รวมถึงการมีห้องสมุดสำหรับผู้ปกครองจะเป็นสิ่งจูงใจผู้ปกครอง และสิ่งที่สำคัญของความสำเร็จของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการของผู้ปกครองและความสนใจได้อย่างตรงเป้าหมาย สอดคล้องกับทรัพยากรของหน่วยงาน
2. มีคุณค่าสำหรับแต่ละครอบครัว
3. มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง จะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองอย่างน้อย 10 ประการ ดังนี้
 - 3.1 สามารถเยี่ยมโรงเรียนได้ตลอดเวลา
 - 3.2 สามารถเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารโรงเรียนได้
 - 3.3 ได้รับรู้ข้อมูลการเรียนของเด็กและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ
 - 3.4 ได้รับนโยบายและการเรียนการสอน
 - 3.5 ได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
 - 3.6 ได้รับความรู้จากโรงเรียน
 - 3.7 มั่นใจในบุคลากรโรงเรียนที่มีคุณภาพ
 - 3.8 มั่นใจในมาตรการความปลอดภัยของโรงเรียน
 - 3.9 โรงเรียนมีการตอบรับเสมอ
 - 3.10 มีการประชุมผู้ปกครองสม่ำเสมอ

Morrison (1996, pp. 363-368) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีประโยชน์หลากหลายทั้งต่อผู้ปกครอง ครู และเด็ก แต่สิ่งที่คุณปกครองไม่ชอบในการมีส่วนร่วมหรือที่ต้องมา

โรงเรียน คือ ความรู้สึกขัดแย้งและอคติของครูที่มีต่อผู้ปกครอง และผูกพันอยู่กับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ดังนั้น การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมต้องให้เป็นไปอย่างสบายเรียบง่าย ครูสามารถจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างน้อย 4 วิธี ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน (Task approach)

วิธีการดั้งเดิมและพื้นฐานที่ดีที่สุด ในการส่งเสริมแนวทางของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครอบครัว โดยวิธีการนี้เป็นการค้นหาวิธีการที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมความสามารถของผู้ปกครอง ซึ่งงานเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนโครงการของโรงเรียนหรือชั้นเรียน ฝ่ายบริการสามารถส่งเสริมให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การจัดหาทุน และร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารรูปแบบนี้เป็นวิธีการที่สามารถมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมักจะเป็นวิธีที่โรงเรียนควรคำนึงถึงเสมอ เมื่อจัดตั้งโครงการเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน วิธีการมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะได้ผลประโยชน์มากมายและมีความเป็นเอกเทศมาก

2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา (Process approach)

วิธีการนี้ ผู้ปกครองจะต้องได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เช่น การวางหลักสูตร การทบทวนและการคัดเลือกตำรา การเข้าร่วมเป็นสมาชิกเข้าร่วมในคณะกรรมการและคณะกรรมการต่าง ๆ และการวางแผนมาตรฐานในการทำงาน แนวทางแบบนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างสูง เนื่องจากฝ่ายบริหารตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาและการตัดสินใจกับผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งสมาชิกของชุมชน ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ยังจำเป็นต้องจัดเตรียมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในลักษณะเช่นนี้ ผู้ปกครองที่ขาดทักษะในการช่วยเหลือในด้านนี้ ถ้าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการศึกษาอย่างแท้จริงแล้ว วิธีการเช่นนี้ก็จะกลายเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูง

3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา (Developmental approach)

วิธีนี้มีวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมผู้ปกครองและพัฒนาคุณภาพของครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ และวิธีการปฏิบัติ ที่เป็นการส่งเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้จะพบในโครงการ การร่วมมือของโรงเรียน ชุมชน โรงเรียนสหกรณ์ เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Comprehensive approach)

วิธีการนี้เป็นการรวมเอาส่วนต่าง ๆ ของทุกวิธีข้างต้นเข้าด้วยกัน โดยวิธีด้านการพัฒนา นักเรียน (Developmental approach) วิธีการนี้เป็นวิธีที่กว้างขวางมากกว่า 3 วิธีการแรก อย่างไรก็ตาม

ก็ตามในวิธีการนี้ ยังให้ความสำคัญในครอบครัวในฐานะศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ วิธีการนี้ไม่ได้ให้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการช่วยเหลือ และสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ผลก็คือ สมาชิกทุกคนในครอบครัวล้วนแต่มีส่วนในการช่วยเหลือรวมทั้งตัวเด็ก ๆ เอง สมาชิกทุกคนในครอบครัวล้วนแต่มีส่วนในการช่วยเหลือรวมทั้งตัวเด็ก ๆ เอง

วิธีการดังกล่าวนี้ มีวัตถุประสงค์ให้บิดา มารดา ครอบครัว และสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน วิธีการนี้ยังช่วยนำเสนอทางเลือกให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกโรงเรียนหรือโครงการที่จะให้บุตรหลานของตนเข้าร่วม และเป็นวิธีที่กำลังได้รับความนิยม เช่น รัฐบาลรัฐในสหรัฐอเมริกา และโรงเรียนท้องถิ่นหลายแห่ง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถนำบุตรหลานเข้าสมัครเรียนในโรงเรียนได้ตามทางเลือกที่ตนเองต้องการ ในขณะที่ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีทางเลือกในลักษณะเช่นนี้ ตามข้อเท็จจริงว่า พวกเขา คือ ผู้ชำระค่าเล่าเรียนให้กับเด็ก แต่ผู้ปกครองของเด็กในโรงเรียนรัฐบาลหลายแห่งก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ทางเลือกเช่นนี้ ปัจจุบันผู้ปกครองจำนวนมากกำลังทำเช่นนี้ ซึ่งจะช่วยให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติของสาธารณชนต่อทางเลือกในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา

จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ บ้านหรือครอบครัวเป็นเหมือนสถาบันแห่งแรก ที่ให้การศึกษาแก่บุคคลและเป็นปัจจัยสำคัญในสังคมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นแหล่งที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมแบบแผนการดำเนินชีวิต และเป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่บ้าน โรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การรวมตัวของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นเครือข่ายเพื่อร่วมปฏิรูปการเรียนรู้จะช่วยขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ประสบผลสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ตราขึ้นพื้นฐานความคิด ความเชื่อที่ว่า พ่อแม่คือผู้ที่เป็นครูที่ดีที่สุด พ่อแม่คือคนที่มีพลัง มีทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งความตั้งใจและความปรารถนาดีต่ออนาคตของลูก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาลบฉบับนี้ได้นำสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้คนทุกคนของสังคมไทยจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อจะได้สามารถให้การศึกษาแก่ทุกคนทั้งประเทศได้ พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีโอกาสมและมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานได้อีกครั้งภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติการศึกษาลบฉบับนี้ (วิศาล เครือคล้าย, 2543, หน้า 2 อ้างถึงใน บุญเพ็ง กุละนาม, 2550)

บทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดการศึกษาตามแนวทาง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 และมาตรา 40 กำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่ กำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยัง สถานศึกษาเป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจไปให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้มีส่วนร่วมกันตัดสินใจ ในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด การนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนเป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับทางโรงเรียน ผลการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครองเป็นการสนองตอบต่อการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการกระจาย อำนาจการบริหาร และการจัดการการศึกษาจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของ ตนเองและเป็นการสนองตอบความต้องการของผู้รับบริการในท้องถิ่น

Bell (1979) ได้ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองต่อการพัฒนา สติปัญญา โดยเชื่อว่าการศึกษาในวัยเรียน ผู้ปกครองควรจัดเพิ่มเติมให้แก่เด็กที่บ้าน เป้าหมายของ การศึกษาควรเป็นไปเพื่อการสร้างเจตคติที่สมบูรณ์ต่อการเรียนรู้และการสร้างความสามารถทาง เขาว่าปัญญา และเพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษาอย่างเป็นแบบแผนต่อไป เบลล์ อธิบายว่า พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก ความรักของพ่อแม่เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ของการศึกษา

ไพฑูริ ลิทธิสุนทร (2543, หน้า 23-24) กล่าวว่า บทบาทผู้ปกครองในเรื่องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กในโรงเรียนนั้น สามารถทำได้ 2 รูปแบบ แบบแรก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในโรงเรียน แบบที่สอง คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และการกำหนดแนวทางของโรงเรียน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ของโรงเรียนได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1.1 ผู้ปกครองในฐานะแขกของโรงเรียนหรือผู้สังเกตการณ์ บุคลากรในโรงเรียน ควรให้การต้อนรับผู้ปกครองเข้ามายังโรงเรียนอย่างจริงจัง โรงเรียนอาจเชิญชวนกลุ่มบุคคลอื่น ๆ เช่น ญาติของเด็ก หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น เข้ามาโรงเรียนเพื่อชมกิจกรรม การแสดง กีฬา การสาธิตผลงานการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนั้น การจัดสัมมนาหรือการจัด ประชุมปฏิบัติการก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะดึงผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนจะทำให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกหลายประการ เช่น

ผู้ปกครองจะเข้าใจลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนดีขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครอง ส่วนการจัดสัมมนาหรือประชุมปฏิบัติการเป็นการเชื่อมโยงทักษะความชำนาญของผู้ปกครองเข้าสู่แผนการเรียนรู้อันในโรงเรียน และช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนหาวิธีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะแขกหรือผู้สังเกตการณ์ ได้แก่

1.1.1 สนับสนุนการเข้าเยี่ยมเยือนหรือเข้าสังเกตการณ์ในห้องเรียนที่หน้าประตูห้องเรียนอาจแขวนป้าย “ยินดีต้อนรับ” จัดโต๊ะต้อนรับและโต๊ะข้อมูลบริเวณใกล้ทางเข้าโรงเรียน

1.1.2 จัดตั้งศูนย์ทรัพยากรผู้ปกครองประจำโรงเรียน เป็นที่สำหรับผู้ปกครองได้ผ่อนคลายพบปะกัน เป็นสถานที่รวบรวมอุปกรณ์ที่ผู้ปกครองนำมาให้โรงเรียนใช้ประโยชน์ และเป็นแหล่งข่าวคราวความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในชุมชนดำเนินการให้มีประชุมปฏิบัติการในหัวข้อต่าง ๆ เช่น แผนงานและเป้าหมายของโรงเรียน การช่วยเหลือหาหนทางเรื่องการบ้าน การเฝ้ามองพัฒนาการของเด็ก ข้อมูลสถานศึกษาและโอกาสในการศึกษาต่ออาชีพในอนาคต เป็นต้น

1.2 ผู้ปกครองในฐานะอาสาสมัคร บุคลากรของโรงเรียนคัดเลือกและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยครูในชั้นเรียนและในกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน โรงเรียนควรจัดฝึกอบรมแก่ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัคร เพื่อทำความเข้าใจแนวทางและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ การจัดการเวลาให้ยืดหยุ่นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยอาสาสมัครอาจช่วยงานโรงเรียนหลังเสร็จจากงานปกติ วันเสาร์อาทิตย์หรือช่วงวันหยุด ผลดีของการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้าอาสาสมัครในห้องเรียนและในโรงเรียน เช่น นักเรียนพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ต่าง ๆ และได้รับความสนใจเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ซึ่งผู้ปกครองมีส่วนร่วมเข้ามามากยิ่งขึ้น

2. การเข้ามีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการการเข้ามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาในรูปแบบคณะกรรมการหรือรูปแบบอื่นที่คล้ายกันทำหน้าที่สอดส่องดูแล ร่วมตัดสินใจและวางแผนพัฒนาโรงเรียน

Gordon (1990) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการศึกษาเบื้องต้นของเด็ก ซึ่งมีความแตกต่างในหลายระดับ ดังนี้

1. ผู้ปกครองในฐานะผู้เข้าชม
2. ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นที่พึ่ง
3. ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นครู
4. ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้ช่วยเหลือ

5. ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้สนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์

6. ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของเด็ก

Honing (1987 อ้างถึงใน ชีรภัทร์ เจริญดี, 2542, หน้า 16-17) กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่และผู้ปกครองในการส่งเสริมลูกของตน ดังนี้

1. ผู้ปกครองจะต้องรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการช่วยให้เด็กพัฒนา มีบทบาทในการช่วยเหลือให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักความสนใจ มีความสามารถในการแสดงออก และการรับฟังด้วยการให้ของเล่นและของใช้ที่เหมาะสมให้กับเด็กจะช่วยเด็กในการพัฒนาความสามารถให้มาก
2. ผู้ปกครองจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านของเด็กและเห็นความสำคัญของพัฒนาการมากขึ้น
3. ผู้ปกครองต้องการเครื่องมือทางภาษา เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งในการที่ผู้ปกครองต้องสื่อสารทางภาษากับเด็กที่ยังไม่รู้ภาษามากนัก เครื่องมือสื่อสารทางภาษาจะช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กสนุกกับการเรียนรู้ และมีทัศนคติที่ดีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ
4. บ้านเป็นแหล่งประสบการณ์ที่สำคัญของเด็ก ผู้ปกครองจะต้องรู้ถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมประจำวันในบ้านให้แก่เด็กใช้เป็นแหล่งกระตุ้นการเรียนรู้และให้เด็กมีโอกาสได้แก้ปัญหา รวมทั้งเป็นการให้ประสบการณ์ทางสังคม เช่น การทำอาหาร การจับคู่ ถู่งเท้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กได้
5. ทักษะในการสังเกตทำให้ผู้ปกครองมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองจะต้องรู้จักสังเกตการณ์เจริญเติบโตของเด็กในทุก ๆ ด้าน จะทำให้เข้าใจเด็กมากขึ้นและเป็นแนวทางช่วยเหลือส่งเสริมเด็กให้พัฒนาต่อไป โดยเฉพาะในด้านความสามารถของเด็กและความพร้อม โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในคณะกรรมการ ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในสมาคมผู้ปกครองและครู คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียนและควรจัดให้มีการฝึกอบรมในเรื่องภาวะการณ์เป็นผู้นำ การฝึกการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เป็นต้น เพื่อให้ตัวแทนของผู้ปกครองเหล่านี้ทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ผลดีเมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและกำหนดแนวทางของโรงเรียน คือ สามารถกำหนดนโยบายการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อบุตรหลานของตน ผู้ปกครองจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของบุตรหลาน และนักเรียนในโรงเรียน โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและวางแผนของโรงเรียน เป็นต้นว่า

1. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน
 2. คอยแจ้งข่าวเกี่ยวกับตำแหน่งว่างหรือโอกาสในการเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ
- ในคณะกรรมการ โรงเรียนชุดต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองและคนในชุมชน
3. จัดตั้งสภาผู้ปกครองหรือสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้น มีหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือทางวิชาการด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนตามความเหมาะสม
 4. จัดเตรียมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเป็นผู้นำการทำงานเป็นกลุ่มและทักษะการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 5. ให้อำนาจคณะกรรมการผู้ปกครอง หรือสมาคมผู้ปกครองและครูในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน ตรวจสอบพัฒนาการความก้าวหน้าของนักเรียนและดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการเรียนรู้อยู่เป็นระยะ ๆ เป็นต้น

Huntington and Nelson (1975 อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การ์ณจิต, 2553, หน้า 22) เห็นว่าการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะต่าง ๆ กัน โดยพิจารณาได้จาก

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วมกระทำได้เพียงใด เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งการลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน
2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายผู้บังคับบัญชา ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก
 - 2.1 ในแนวราบ ทุกแผนทุกฝ่ายจะมีความเสมอในตำแหน่ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปอย่างหลวม ๆ ไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน
 - 2.2 ในแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้า ลูกน้อง มีฝ่ายแผนกต่าง ๆ ลดหล่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบ ตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง หรือผู้อื่นจะได้รับตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา
 - 2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้นในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตามสถานภาพของแนวราบและแนวตั้ง

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น บทบาทในฐานะผู้เข้าชมการแสดง การกีฬา การสาธิตผลงานของนักเรียน การประชุม สัมมนา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในปกครอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครอง เป็นต้น ลักษณะ

การมีส่วนร่วมที่จะทำให้มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การที่ให้อิสรภาพในการคิด ในการวางแผน ความรับผิดชอบในงานที่ปฏิบัติงานเต็มความสามารถและศักยภาพของตนเอง ให้เกียรติผู้ร่วมงาน และมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมนั้นอาจเป็นการมีส่วนร่วมมีบทบาทมาก หรืออาจมีบทบาทแค่บางส่วน หรืออาจยังไม่มีส่วนร่วม โดยอาจเป็นแค่คนจัด หรือทำให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยตนเองไม่ได้มีบทบาทอย่างแท้จริง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง คือ วุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดที่ผู้ปกครองนักเรียนสำเร็จการศึกษา โดยเชื่อว่าการศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้คนเกิดความคิด รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว การศึกษายังส่งผลต่อแนวคิดทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของตนเอง โดยในสังคมชนบทผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงๆ จะได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากคนในสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้จากการศึกษาของ Baver (1957, pp. 395-396 อ้างถึงใน อัญชลี พัทธพิสุทธ์, 2551) ได้กล่าวว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงมักมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาที่สูง เพราะถือว่าเป็นวิถีทางสังคมในการก้าวสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และเกียรติยศชื่อเสียงของลูกในอนาคต แต่ถ้าการศึกษาของบิดามารดาต่ำก็อาจจะทำให้ระดับความคาดหวังและความต้องการที่มีต่อการจัดการศึกษาตามไปด้วยแต่จะมีความคาดหวังในเรื่องการทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระ และหารายได้มากกว่า เนื่องจากรับรู้ข่าวสารจากภายนอกและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับไม่เพียงพอ ดังที่ สุกัญญา ธรรมประเสริฐ (2545, หน้า 65) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 3-อนุปริญญา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านงานนิเทศภายในของกลุ่มที่มีการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี แตกต่างกับกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 อนงค์ จันโทภาส (2549) ได้ทำการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า วุฒิกการศึกษาของผู้ปกครอง มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะผู้ปกครองที่มีวุฒิกการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิกศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรี

อาชีพ

อาชีพของผู้ปกครองมีผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ผู้เกี่ยวข้องในการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็ก เหล่านี้ต้องร่วมมือกันวางแผนการทำงานพัฒนาเด็กด้วยการดำเนินการร่วมกับพัฒนาบทบาทหน้าที่ ร่วมกันในการแก้ปัญหาและประเมินผลการทำงาน ซึ่งผู้ปกครองต้องมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งในลักษณะความร่วมมือสนับสนุน โรงเรียนในการดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้และปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้รับผลดีในด้านทุนทรัพย์ก็คือ อาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนให้แก่เด็กนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความมุ่งหวังของผู้ปกครอง การเปิดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และร่วมวางแผนพัฒนาการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ใน 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม/ รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย และอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับชนาชัย ภูมาต (2547) ได้ทำการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประยูร จันทรเดช (2549) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทลุงอรุโณทัย สังกัดสำนักงานบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามอาชีพอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กัทราภรณ์ นันทวงศ์ (2545) ได้ทำการศึกษาพบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด เพราะมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ได้ดีกว่าอาชีพอื่น อีกทั้งเข้าใจระบบทางสังคมได้ดีกว่า เขาวนุช ทานาม (2545) ได้ทำการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่รับราชการและ

รัฐวิสาหกิจมีความต้องการในการจัดการศึกษามากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง กวิน เสือสกุล (2546) ได้ทำการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างและค้าขาย มีข้อจำกัดเรื่องเวลาส่งผลให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย

สรุปได้ว่า ด้านอาชีพของผู้ปกครองมีความจำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าอาชีพอื่น ๆ เพราะมีโอกาสรับข้อมูลข่าวสารได้มากกว่า และด้วยความแตกต่างของอาชีพ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับชั้นของนักเรียน

ระดับชั้นของนักเรียน ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้น มีผลต่อการให้ความดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการประสานความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งระดับชั้นเรียนของนักเรียนใน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา จากงานวิจัยของชิตาพร เหล่าวิเศษกุล (2544, หน้า 63) ได้ศึกษาความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนจรรยาจริยศึกษา จังหวัดภูเก็ต พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรจนา ไชยโกฏี (2548, หน้า 68) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดตราด พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ระดับชั้นของนักเรียนมีส่วนในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยระดับชั้นอนุบาลหรือระดับชั้นที่นักเรียนเข้าเรียนใหม่จะมีส่วนร่วมมากกว่าระดับชั้นอื่นๆ เพราะผู้ปกครองมีความต้องการอยากทราบข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน จึงอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าระดับชั้นของนักเรียนในชั้นอื่น ๆ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจและเลือกตัวแปรที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 คือ วุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน มาเป็นตัวแปรที่จะศึกษาในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิชัย โทสาลี (2548) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมทุกงานตามภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการการมีส่วนร่วมในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสัมพันธ์กับการศึกษาท้องถิ่น และมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น สรุปความต้องการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านบริหารวิชาการ สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาด้านวิชาการของนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเองภายในชุมชนให้มีคุณภาพ

ด้านบริหารงบประมาณ สมาชิกการบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้องการเข้าไปมีบทบาทในการบริหารการจัดการงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานอย่างมีคุณภาพ

ด้านบริหารงานบุคคล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่น้อยกว่าด้านอื่นทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

ด้านบริหารงานทั่วไป สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียนหรือเป็นเครือญาติ จึงต้องการเข้าไปแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านยาเสพติด

บุญเพ็ง กุละนาม (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการศึกษาและด้านการจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ รายได้ อาชีพ และวุฒิการศึกษา พบว่า

เพศชายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายได้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งด้านการจัดการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ในด้านอาชีพและวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายได้ไม่แตกต่างกัน

ชลธิชา หวังเสวก (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลบ้านย่านยาว สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากหาน้อย ได้แก่ ความต้องการด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ความต้องการต่อการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมความต้องการด้านงบประมาณ การเงินและการบัญชี และความต้องการด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำแนกตามระดับการศึกษา และความเป็นศิษย์เก่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยรวมความต้องการด้านงบประมาณ การเงิน และการบัญชีและความต้องการด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

บุญฤทธิ์ เดือนกลาง (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะและวัฒนธรรมและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนด้านการบริหารการจัดการ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ สถานภาพ การสมรสและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ขณะที่ผู้ปกครองที่มีเพศระดับการศึกษาและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในตำบลลาดใหญ่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ในภาพรวมแตกต่างกัน

นันทนา แสนจำลาห์ (2554) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาการ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคล ยกเว้น ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย

อำเภอ แสงจันทร์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวรร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สรุปผลได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเพียงพอ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม จ้างค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีอาคารที่แข็งแรงมั่นคงเหมาะสมเพียงพอแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักเรียน เช่น การจัดหาทุนการศึกษา

สมนึก นีกรัก (2556 อ้างถึงใน อะหนุ่ย จันละบุตร, 2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดดงบัง (ดงบังบำรุงวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไป และได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดดงบัง (ดงบังบำรุงวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ได้แก่ การให้ข้อมูลกับชุมชนเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการทางการเงิน การประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของโรงเรียนและการสร้างโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

อะนุ่ย จันละบุตร (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดจุกกะเฒ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามระดับชั้นเรียนของนักเรียนในความปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากรายงานวิจัยที่ศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทุกส่วนของสังคม เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) กำหนดให้บุคลากร ครอบครัว ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความต้องการ สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตในชุมชน ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในชุมชนหรือสังคมได้อย่างมีความสุข จึงเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Bell (1979, p. 2366-A) ได้ทำการศึกษาแนวคิดทางการศึกษาและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี ในกรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาในนครนิวยอร์ก เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศขององค์กรของโรงเรียนขนาดใหญ่ การมีส่วนร่วมในกิจการ โรงเรียน และตัวแปรด้านประชากรของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การบริหารศึกษาของโรงเรียนสัมพันธ์กับรายได้และการศึกษาของผู้ปกครอง

Hefferman (1992) ได้วิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริม ให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับชาติ รัฐ และท้องถิ่น ได้ดำเนินการปรับปรุงให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในคณะกรรมการปัญหาสำคัญ พบว่า บทบาทของกลุ่มเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของบทบาทความรับผิดชอบของผู้ปกครองในสมาชิกชุมชน โรงเรียน ชุมชน จำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ การตัดสินใจของผู้ปกครองและชุมชน

Barnes (1995, p. 315-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครอง นักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครอง ต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขา จะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ด้วยการศึกษารุ่นนี้ ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดา มารดาชาวอเมริกา-อัฟริกัน มีความพึงประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนของลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่าบิดา มารดา ชาวอเมริกา-อัฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

Maynard and Howey (1997 อ้างถึงใน จีรนันท์ อังกาสิ, 2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสังคมชนบท ชุมชนเมืองและชานเมือง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยระดับประเทศที่ ผู้ปกครองชุมชนเมืองและชานเมืองจะมีส่วนร่วมกับการเรียนมากกว่า โดยมาจากผู้ปกครองในชนชั้นกลางและสูง ปัจจัยที่สำคัญของผู้ปกครองในชนบท คือ ความยากจน การขาดโอกาสในการทำงาน การถูกจำกัดทางภูมิศาสตร์และโอกาสในการใช้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้ปกครองในชนบท จะเห็น โรงเรียนเป็นเสมือนศูนย์กลางของชุมชน และผู้ปกครองยังกำหนดคุณค่าทางการศึกษาไว้ต่ำ แนวทางการร่วมมือ คือ การสร้างให้มีกิจกรรมร่วมกัน

Gold (2000, p. 295) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการศึกษา พบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบคลุมกับ โรงเรียน เพื่อเป้าหมายการเสริมสร้าง การอ่านออกเขียนได้ และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคม และวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

จากงานวิจัยในต่างประเทศดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา โรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมกันเสนอแนะ แนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ทั้งหมด 200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) โดยมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับอนุบาล	50	44
ระดับชั้นประถมศึกษา	150	108
รวม	200	152

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดระดับมากน้อยของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาก

3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ วุฒิการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใน 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ คือ

1. ด้านบริหารวิชาการ จำนวน 10 ข้อ

2. ด้านบริหารบุคคล จำนวน 7 ข้อ

3. ด้านบริหารงบประมาณ จำนวน 7 ข้อ

4. ด้านบริหารทั่วไป จำนวน 9 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

แบบสอบถาม

1. ศึกษาตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ร่างแบบสอบถามตามภารกิจของโรงเรียน 4 ด้าน

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ วุฒิการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาลบุรี เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใน 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ และสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในการหาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนการให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity)

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลเกาะจันทร์ จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาค่าอำนาจ

จำแนก (Discrimination) รายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.56-0.78

7. หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient method)

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) และมีความสมบูรณ์ ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 152 คน

9. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย และสมมติฐาน ของการวิจัยต่อไป

แบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องร่วมในการจัดการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ร่างแบบสัมภาษณ์ตามภารกิจ ของโรงเรียน 4 ด้าน

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาล พันธ์ศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในการหา แนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

3. นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนการให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

4. นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความเหมาะสม

5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับคุณครูใน โรงเรียน จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในคำถาม

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบ และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจาก ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

8. นำผลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย เพื่อหาแนวทาง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความตรง (Validity) วัดค่า IOC ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นาวิ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นายวีระกานต์ ศรีสมัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดมุ่งหมาย (Index of item objective congruence: IOC) โดยนำแบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มาคิด แปลความหมายได้ดังนี้ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ควรต่ำกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .56-.78

ความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of stability) ตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient method) แบบทดสอบที่มีคุณภาพควรมีค่าสัมประสิทธิ์สูงกว่า .70 ขึ้นไป ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล

ด้วยตนเอง ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 152 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 152 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

3. เมื่อได้ข้อมูลจากผู้ปกครองเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จากนั้นผู้วิจัย พบผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิจัย โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1 นายพนัส สุขศิริลักษณ์	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
3.2 นางทองเพียร พลนาค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
3.3 นางละเอียด เกิดสว่าง	ครูชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่แทน
รองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
ฝ่ายบริหารบุคลากร

4. เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการอ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง และบันทึก การสัมภาษณ์ด้วยอุปกรณ์บันทึกข้อมูล และยุติการสัมภาษณ์เมื่อได้ข้อมูลตามต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำคะแนนที่ได้จากการตรวจไปคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วนำไปวิเคราะห์ ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีหลักเกณฑ์ในการแปรผล ดังนี้ (พงศเทพ จิระ โร, 2559, หน้า 15)

4.50-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาก

2.50-3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปรผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน

4. นำผลการสัมภาษณ์มาสรุปเพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ความถี่และค่าร้อยละ (%) ใช้สำหรับบรรยายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้บรรยายระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 รายชื่อ รายด้าน และโดยรวม

3. ใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย (t -test) ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างระหว่าง 2 กลุ่ม คือ วุฒิกการศึกษา และระดับชั้นของนักเรียน

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป คือ อาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่าแตกต่างกัน ใช้การทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t -test)
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ (f -distribution)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of square)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการเริ่มสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	63	41.40
- ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	89	58.60
รวม	152	100.00
อาชีพ		
- รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	29	19.10
- เกษตรกรรม/ รับจ้าง	34	22.40
- ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	57	37.50
- อื่น ๆ	32	21.10
รวม	152	100.00
ระดับชั้นของนักเรียน		
- อนุบาล	44	28.90
- ประถมศึกษา	108	71.10
รวม	152	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.40 และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.60 จำแนกตามอาชีพ รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.10 เกษตรกรรม/รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.40 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 21.10 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน อนุบาล คิดเป็นร้อยละ 28.90 และประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.10

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	<i>n</i> = 152		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.08	0.63	มาก	3
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.07	0.60	มาก	4
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.18	0.60	มาก	2
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.19	0.55	มาก	1
รวม	4.13	0.54	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารวิชาการ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารวิชาการ

ด้านการบริหารวิชาการ	n = 146		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. เพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือในการทำงาน	4.24	0.76	มาก	2
2. เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	4.26	0.77	มาก	1
3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน	4.01	0.76	มาก	9
4. ติดตามและประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.06	0.79	มาก	6
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน	4.07	0.87	มาก	5
6. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.03	0.80	มาก	8
7. สนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	4.05	0.86	มาก	7
8. สนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	3.97	0.88	มาก	10
9. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.11	0.87	มาก	3
10. ปลุกจิตสำนึกให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	4.09	0.89	มาก	4
รวม	4.08	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านบริหารวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือในการทำงาน และส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารบุคคล

ด้านการบริหารบุคคล	<i>n</i> = 146		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. กิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครอง	3.90	0.70	มาก	7
2. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ	3.95	0.80	มาก	6
3. แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของบุคลากรในโรงเรียน	4.05	0.78	มาก	5
4. ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.83	มาก	4
5. เสนอแนะ ส่งเสริม ครูที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดในวิชาที่สอน	4.15	0.80	มาก	3
6. ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของบุคลากร	4.24	0.72	มาก	1
7. เสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของครู	4.18	0.73	มาก	2
รวม	4.07	0.60	มาก	

จากตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของบุคลากร เสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของครู และเสนอแนะ ส่งเสริม ครูที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดในวิชาที่สอน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านการบริหารงบประมาณ	n = 146		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนมีความเหมาะสม	4.21	0.74	มาก	4
2. สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน	4.26	0.77	มาก	2
3. ประสานกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดมทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.26	0.70	มาก	1
4. จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา	4.24	0.77	มาก	3
5. เสนอแนะให้ฝ่ายบริหารงบประมาณสามารถแบ่งจ่ายค่าบำรุงการศึกษา	4.14	0.76	มาก	5
6. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามโครงการของสถานศึกษา	4.09	0.74	มาก	6
7. จัดหาทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน	4.07	0.77	มาก	7
รวม	4.18	0.75	มาก	

จากตารางที่ 6 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสานกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดม ทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน และจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารทั่วไป	<i>n</i> = 146		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน	4.09	0.78	มาก	9
2. ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะและสาธารณูปโภคแก่สถานศึกษา	4.18	0.74	มาก	4
3. สนับสนุนทุนทรัพย์ในการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารสถานที่	4.13	0.70	มาก	8
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาสังคมแก่นักเรียน	4.16	0.68	มาก	6
5. ประชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.70	มาก	7
6. ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน	4.17	0.66	มาก	5
7. สนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน	4.26	0.69	มาก	3
8. ดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา	4.32	0.69	มาก	1
9. ช่วยประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.76	มาก	2
รวม	4.19	0.55	มาก	

จากตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา ช่วยประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ต่ำกว่า		ระดับ	อันดับ	ตั้งแต่		ระดับ	อันดับ
	ปริญญาตรี				ปริญญาตรีขึ้นไป			
	<i>n</i> = 48				<i>n</i> = 98			
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.04	0.63	มาก	3	4.11	0.63	มาก	4
2. ด้านการบริหารบุคคล	3.99	0.67	มาก	4	4.14	0.55	มาก	3
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.12	0.67	มาก	2	4.22	0.55	มาก	1
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.14	0.57	มาก	1	4.17	0.50	มาก	2
รวม	4.07	0.59	มาก		4.17	0.50	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ ตามลำดับ

ผู้ปกครองที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตั้งแต่กว่าปริญญาตรีขึ้นไป เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารบุคคล ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน
อนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี <i>n</i> = 48		ตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป <i>n</i> = 98		<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
	1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.04	0.63	4.11		
2. ด้านการบริหารบุคคล	3.99	0.67	4.14	0.55	-1.48	.13
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.12	0.67	4.22	0.55	-.96	.33
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.14	0.57	4.22	0.53	-.92	.35
รวม	4.07	0.59	4.17	0.50	-1.12	.26

จากตารางที่ 9 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล
พนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ <i>n</i> = 29		ระดับ	อันดับ	เกษตรกร/รับจ้าง <i>n</i> = 34		ระดับ	อันดับ	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย <i>n</i> = 57		ระดับ	อันดับ	อื่น ๆ <i>n</i> = 32		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.11	0.62	มาก	2	4.34	0.52	มาก	4	4.00	0.64	มาก	4	3.93	0.66	มาก	3
2. ด้านการบริหารบุคคล	3.99	0.64	มาก	4	4.35	0.43	มาก	2	4.06	0.59	มาก	3	3.90	0.68	มาก	4
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.10	0.65	มาก	3	4.42	0.45	มาก	1	4.15	0.54	มาก	1	4.05	0.74	มาก	2
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.19	0.58	มาก	1	4.36	0.48	มาก	3	4.14	0.52	มาก	2	4.07	0.61	มาก	1
รวม	4.10	0.56	มาก		4.37	0.42	มาก		4.09	0.51	มาก		3.99	0.63	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองที่อาชีพ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหาร วิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ผู้ปกครองที่อาชีพ เกษตรกรรม/ รับจ้าง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหาร บุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ ผู้ปกครองที่อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไปและ ด้านบริหารบุคคล ตามลำดับ ผู้ปกครองที่อาชีพอื่น ๆ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ ตามลำดับ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.28	1.094	2.842*	.040
	ภายในกลุ่ม	148	56.95	0.385		
	รวม	151	60.23			
2. ด้านการบริหารบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.75	1.252	3.567*	.016
	ภายในกลุ่ม	148	51.94	0.351		
	รวม	151	55.70			
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.83	0.944	2.662*	.050
	ภายในกลุ่ม	148	52.45	0.354		
	รวม	151	55.28			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	1.59	0.531	1.768	.156
	ภายในกลุ่ม	148	44.43	0.300		
	รวม	151	46.02			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.70	0.900	3.151*	.027
	ภายในกลุ่ม	148	42.26	0.286		
	รวม	151	44.96			

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตาม อาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงนำด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมาทำการเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารวิชาการ

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร/ รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	อื่น ๆ
		3.99	4.35	4.06	3.90
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.11	-	-0.22	0.10	0.17
เกษตรกร/ รับจ้าง	4.34		-	0.33	0.40
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.00			-	0.07
อื่น ๆ	3.93				-

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารบุคคล

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรวม/ รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	อื่น ๆ
		3.99	4.35	4.06	3.90
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.99	-	-0.36 ($p = .123$)	-0.07 ($p = .966$)	0.08 ($p = .956$)
เกษตรกรรวม/ รับจ้าง	4.35		-	0.29 ($p = .163$)	0.44* ($p = .028$)
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.06			-	0.15 ($p = .710$)
อื่น ๆ	3.90				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม กับผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี
เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารงบประมาณ

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรม/ รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	อื่น ๆ
		4.10	4.42	4.15	4.05
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.10	-	-0.32 ($p = .202$)	0.05 ($p = .986$)	0.05 ($p = .985$)
เกษตรกรรม/ รับจ้าง	4.42		-	0.27 ($p = .281$)	0.38* ($p = .048$)
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.15			-	0.11 ($p = .871$)
อื่น ๆ	4.05				

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กับผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี
เขต 2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรวม/ รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	อื่น ๆ
		4.10	4.37	4.09	3.99
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.10	-	-0.27 ($p = .262$)	0.01 ($p = 1.00$)	0.10 ($p = .893$)
เกษตรกรรวม/ รับจ้าง	4.37		-	0.28 ($p = .121$)	0.37* ($p = .04$)
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.09			-	0.09 ($p = .879$)
อื่น ๆ	3.99				

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกร กับผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกระดับชั้นของนักเรียน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	อนุบาล		ระดับ	อันดับ	ประถมศึกษา		ระดับ	อันดับ
	<i>n</i> = 44				<i>n</i> = 108			
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.16	0.56	มาก	4	4.05	0.65	มาก	3
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.24	0.50	มาก	3	4.01	0.63	มาก	4
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.32	0.55	มาก	2	4.12	0.61	มาก	2
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.36	0.50	มาก	1	4.12	0.55	มาก	1
รวม	4.27	0.48	มาก		4.07	0.56	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาล เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล

ผู้ปกครองระดับชั้นประถมศึกษา เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกระดับชั้นของนักเรียน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	อนุบาล		ประถมศึกษา		t	p
	n = 44		n = 108			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.16	0.56	4.05	0.65	0.99	.32
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.24	0.50	4.01	0.63	2.18*	.03
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.32	0.55	4.12	0.61	1.81	.07
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.36	0.50	4.12	0.55	2.56*	.01
รวม	4.27	0.48	4.08	0.61	2.04*	.04

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทางด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ผลการสัมฤทธิ์แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ดังนี้

1. ท่านคิดว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดได้บ้าง เพราะเหตุใด

ด้านการบริหารวิชาการ

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็กก็มีการตั้งเป้าหมายทางวิชาการที่แตกต่างกัน การที่ผู้ปกครองนักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการนั้นจะมีส่วนร่วมมากกว่างานอื่น ๆ คือ งานวิชาการในส่วนตัวของผู้อำนวยการคิดว่า เป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นงานที่ต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโดยการช่วยตรวจสอบนักเรียน ว่ามีการทำการบ้าน การทำงานที่ครูมอบหมาย การอ่านหนังสือหลังจากเลิกเรียนไปแล้ว รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการต่าง ๆ และผู้ปกครองต้องเข้าร่วมรับฟังผลการเรียนของนักเรียนซึ่งจะได้รับฟังถึงนโยบายในด้านวิชาการของโรงเรียนด้วย (ทองเพียร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งทุก ๆ ด้านของการบริหารงานวิชาการถือว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กัน การที่นักเรียนจะมีคุณภาพได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่ครูมีอยู่ ออกมาให้แก่นักเรียนได้รู้มากที่สุด อาจจะเป็นการใช้สื่อต่าง ๆ การสาธิต การทดลองก็ได้ ครูต้องมีการศึกษาหลักสูตร และตัวชี้วัดของสถานศึกษาเพื่อนำไปประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ครูจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดฝ่ายเดียวไม่ได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในเรื่องของการตรวจดูการทำงานของนักเรียน การติดตามประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ การสนับสนุนให้นักเรียนเข้าเรียนใน โครงการพิเศษต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่แก่นักเรียน สิ่งเหล่านี้เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ในฐานะประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย และการที่เคยเป็นผู้ปกครองนักเรียนของ โรงเรียนนี้ การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร หากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมก็จะส่งผลดีต่อโรงเรียน นั่นคือ ผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนที่แตกต่างกัน เช่น ด้านบริหารวิชาการ ผู้ปกครองต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับวิชาการอย่างมาก เพราะนักเรียนที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนนี้มีความคาดหวังถึงการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีคุณภาพในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเข้ามามีส่วนร่วมในด้านวิชาการมากที่สุด (พนัส ศุภศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ด้านการบริหารบุคคล

ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนที่เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับบุคลากรของโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ และการเชิญคณะครูไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งทำให้ผู้ปกครองและคณะครูได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และนอกจากนี้ผู้ปกครองยังสามารถเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรของโรงเรียนได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ (ทองเพียร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

งานบริหารบุคคล เป็นงานที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง เช่น กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมวันจบการศึกษา กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งแต่ละกิจกรรมทางโรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในงานบริหารบุคคลเป็นไปได้น้อย เนื่องจากผู้ปกครองเข้าใจว่า งานบริหารบุคคลเป็นงานของผู้อำนวยการ แต่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในงานบริหารบุคคลเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นและเชิญให้ผู้ปกครองเข้าร่วม ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นั้นจะเข้ามามีส่วนร่วมได้น้อย (พนัส สุทธิศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ ผู้อำนวยการเห็นว่า การศึกษาเป็นการลงทุนของชีวิตอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนมีความแตกต่างกันในด้านของฐานะทางครอบครัว ดังนั้นการที่เข้ามามีส่วนร่วมในด้านงบประมาณจึงเป็นไปได้ในด้านการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่อยู่ในความปกครองของตนเอง เช่น ทางโรงเรียนมีโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ (English program) ผู้ปกครองที่มีความพร้อมก็จะส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนและทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองประชุม เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณสนับสนุนค่าเล่าเรียนของรัฐที่จัดให้กับนักเรียนทุกคน เพื่อให้ทราบถึงงบประมาณที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ นอกจากนี้ การสนับสนุนทุนการศึกษาผู้ปกครองก็เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาทุนให้กับนักเรียนด้วย (ทองเพียร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ในด้านงบประมาณ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วม คือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งบางคนก็สนับสนุนด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองจะคอยสนับสนุนงบประมาณ หรือระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ตลอดจนการสนับสนุนในด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียนด้วย (พนัส สุภศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป ถือเป็นงานที่มากสำหรับโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเป็นอย่างมากอีกงานหนึ่ง เพราะโรงเรียนต้องได้รับความร่วมมือในเรื่องการจัดการจราจรในช่วงเช้าและช่วงเลิกเรียน การดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักเรียน การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะและสาธารณูปโภคให้กับทางโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เพียงแค่ ครู และบุคลากรของโรงเรียนไม่เพียงพอ ผู้ปกครองจึงเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (ทองเพียร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

การบริหารทั่วไป มีงานที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานบริหารทั่วไป งานสัมพันธ์ชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองหลากหลายงาน ดังนั้น การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของโรงเรียน นักเรียน นอกจากนั้นก็จะช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน ด้วย (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองก็เข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียน เป็นต้น (พนัส สุภศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

2. ท่านคิดว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอย่างไร เพื่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร

ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการไม่ใช่ผู้บริหารก็สามารถทำได้ ขึ้นอยู่กับว่าจะทำได้ดีแค่ไหนและมีใครจะทำตามในสิ่งที่คิดได้ ซึ่งการบริหารวิชาการต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องมีหลักการดำเนินงาน มีเกณฑ์การปฏิบัติในแต่ละงานหรือแต่ละบทบาทหน้าที่ ดังนั้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรและการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ เพราะการที่ผู้ปกครอง ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้นเขาต้องมีความไว้วางใจในองค์กร ดังนั้นงานวิชาการเป็นงานที่หนักและเป็นเป้าหมายหลักของโรงเรียน จึงต้องอาศัยแนวความคิดจากหลาย ๆ ภาคส่วนเข้ามาร่วมกันปรับปรุง แก้ไขพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ทองเพียร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

การบริหารงานบุคคลในฐานะผู้อำนวยการ เป็นผู้ที่ได้รับมอบหลักในการบริหารบุคคล แต่ด้วยองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ทำให้การสอดคล้องดูแลอาจไม่ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล ในลักษณะของการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ปกครองควรให้เกิดอย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับนโยบายและให้เกิดการปฏิบัติที่ดีและจริง

การบริหารงานงบประมาณ นับเป็นการบริหารที่ต้องเอาใจใส่ในการใช้จ่ายเพราะงบประมาณที่ได้รับแต่ละปีนั้นเป็นงบที่ได้รับทั้งปี ผู้อำนวยการต้องนำมาบริหารจัดการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับนักเรียน ใช้สำหรับซ่อมบำรุงอาคารเรียน ครุภัณฑ์ต่างๆ ในห้องเรียน ซึ่งงบประมาณที่ได้รับนั้นย่อมไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย จึงต้องผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยกันระดมทรัพยากร ในสิ่งที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

งานบริหารทั่วไป เป็นการบริหารงานที่เน้นการปฏิบัติ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียน ซึ่งผู้ที่จะมีส่วนในการพัฒนานักเรียน ได้ดีนั้น คือ ผู้ปกครอง ดังนั้น ทางโรงเรียน จึงจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบข่าวสาร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

บริบทของการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย มีความแตกต่างกัน แต่ภายใต้ความแตกต่างก็สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จากการกระจายงาน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานรัฐและเอกชน โดยแต่ละฝ่ายมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น สนับสนุนด้านวิชาการ สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระดมทรัพยากรในยามที่จำเป็น ดังนั้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จะทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กรอย่างแน่นอน (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์ 21 พฤษภาคม 2561)

ด้วยโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ การแบ่งการทำงานออกเป็นระดับชั้นจะมีความเหมาะสมมาก เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดการเรียนการสอนในสายชั้นตนเอง และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นเดียว ผู้อำนวยการจะสั่งงานก็สามารถสั่งงานได้ชัดเจน เกี่ยวข้องกับฝ่ายใดก็สั่งการผ่านรองผู้อำนวยการฝ่ายนั้น ๆ แล้ว รองผู้อำนวยการก็สั่งการไปยังหัวหน้าสายชั้นนั้น ๆ ซึ่งเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ทำให้ทุกคนรู้สึกได้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

และเกิดความรัก ศรัทธาต่อองค์กร ทำให้การปฏิบัติงานของครูนั้นส่งผลดีต่อองค์กร (พนัส ศุภศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีจุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไร

ผู้อำนวยการเข้ามาบริหาร โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ได้ระยะเวลา 2 ปี กับ 5 เดือน โดยได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน จนทราบได้ว่า จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียนคืออะไร โดยจุดแข็งของโรงเรียน คือ การบริหารงานวิชาการ เพราะวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเน้นด้านวิชาการ ครูและบุคลากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน จึงทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จด้านการเรียนรู้ และสามารถเข้าแข่งขันทักษะด้านวิชาการได้ในระดับที่ดี เมื่อมีการขอความร่วมมือในการทำงานต่าง ๆ จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากครู และผู้ปกครอง นักเรียน ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี จุดอ่อน คือ การที่มีคุณครูบรรจุใหม่ มีจำนวนมาก เพื่อทดแทนคุณครูที่ย้ายออกและเกษียณอายุราชการ การที่ได้ครูใหม่เข้ามาบางครั้ง อาจไม่ได้รับการดูแลหรือสอนงานจากครูที่อยู่ก่อน อาจทำให้ไม่เข้าใจบริบทในการทำงานที่ชัดเจน บางครั้งอาจปฏิบัติงานผิดพลาดได้ แต่ข้อดีของครูที่บรรจุใหม่ ก็คือ มีความใฝ่รู้ที่จะเรียนงานใหม่ ๆ และมีความตั้งใจในการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งก็ส่งผลดีต่อการทำงานได้เช่นเดียวกัน เพียงแต่ต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัว (ทองเพ็ชร พลนาค, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

จุดแข็งของโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย คือ การที่คณะครูทุกคนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา และคณะครูมีความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่สอน นักเรียนด้วยความรู้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ เพื่อต้องการพัฒนานักเรียนให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ยังส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จุดอ่อน คือ การที่โรงเรียนมีบุคลากรที่บรรจุเข้ามาใหม่ ทำให้การสร้าง สัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้ปกครองยังไม่เหนียวแน่นพอ อาจส่งผลให้บางห้องเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนอย่างเต็มที่ เพราะการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้นั้น ผู้ปกครองต้องมีความไว้วางใจในโรงเรียน ห้องเรียน และครู เนื่องจากความต้องการที่จะเห็นการพัฒนาของนักเรียนเป็นที่ตั้ง (ละเอียด เกิดสว่าง, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตำแหน่งที่ต้องทำงานร่วมกับ โรงเรียน และได้ทราบถึงนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งพอมองเห็น จุดแข็ง คือ โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ สถานศึกษาโดยเชิญบุคคลจากหลากหลายวิชาชีพ ตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ และตัวแทน

ผู้ปกครอง ซึ่งทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการสถานศึกษา ได้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดนโยบาย กำหนดการดำเนินงานของโรงเรียนในทุกด้าน จึงทำให้ประชาชน ชุมชน ได้รับทราบการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยเช่นกัน ส่วนจุดอ่อน คือ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนั้นถือว่า มีโอกาสในการเสนอแนวทางต่าง ๆ นั้น ได้น้อย และทำได้เพียงปีละไม่กี่ครั้ง ซึ่งต้องรอถึงวันประชุมผู้ปกครองจึงจะทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้ (พนัส สุภศิริลักษณ์, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2561)

สรุปได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อการร่วมคิด ร่วมพัฒนาโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะส่งผลดีต่อการพัฒนาโรงเรียนทั้งด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป เพราะผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนที่นักเรียนศึกษาอยู่นั้นมีคุณภาพเหมาะสมที่จะให้นักเรียนเข้ามาศึกษา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาล
พนัสศึกษาลัย สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความมุ่งหมาย
ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพและระดับชั้นนักเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีประชากรจำนวน 200 คน ทำการสุ่มตัวอย่างกลุ่ม
ตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) โดยมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ
แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
อนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดระดับมากน้อยของ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และแบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้
สอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .56-.78 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
ด้วยตนเอง จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่าแตกต่างกันใช้การทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาล
พนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน โดยรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับ

การมีส่วนร่วมในแต่ละด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารวิชาการ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อร่วมงานให้ความร่วมมือในการทำงาน และส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของบุคลากร เสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของครู และเสนอแนะ ส่งเสริมครูที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดในวิชาที่สอน ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสานกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดม ทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน และจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการ ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา ช่วยประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านบริหารวิชาการและด้านบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

2.3 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้าน พบว่า ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร หากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมก็จะส่งผลดีต่อโรงเรียน โดยเฉพาะด้านวิชาการ และด้านที่ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ได้แก่ งานบริหารบุคคล เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนกับผู้ปกครองได้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร

อภิปรายผล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 58 ให้โรงเรียนร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยคณะผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดหมายและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพที่ดี ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เข้าถึงคุณธรรม จริยธรรมต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย เป็นคนดีของสังคมและอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งทางโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน เพื่อที่จะช่วยกันติดตามและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวนุช ทานาม (2545) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยใน โรงเรียนสอนภาษาจีน

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่ามีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือในการทำงาน และส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 โดยมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีการ ตัวชี้วัดคุณภาพ การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เข้มแข็งเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอำไพ แสงจำรัส (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการบริหารบุคคล

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของบุคลากร

เสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของครู และเสนอแนะ ส่งเสริม ครูที่มีความรู้ความสามารถและความถนัด ในวิชาที่สอน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดระบบกลไก วิธีการ และการดำเนินการให้องค์กรคณะ บุคคล ชุมชนหรือสถาบันต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้ผสมผสานเชื่อมโยงกับ หน่วยงานและองค์กรบุคคลที่เกี่ยวข้อง การสร้างทีมงานเข้มแข็งให้ทีมงานหรือคณะทำงานเข้ามา มีส่วนร่วมในการหรือประสานและบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์กรบุคคลหรือชุมชนภายนอก ด้วยการพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพในเรื่องต่าง ๆ ทักษะการจัดประชุม การวิเคราะห์ด้วยเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับชลธิชา หังเสวก (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อ การบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลบ้านย่านยาว สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ จากมากหาน้อย ได้แก่ ความต้องการด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ความต้องการต่อการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมความต้องการด้านงบประมาณ การเงินและการบัญชี และความต้องการ ด้านการบริหารงาน ทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำแนกตามระดับการศึกษา และความเป็นศิษย์เก่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ความต้องการของ ผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยรวมความต้องการด้านงบประมาณ การเงินและ การบัญชีและความต้องการด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และสอดคล้องกับอำไพ แสงจำรัส (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัด ชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ ส่งเสริมให้บุคลากรใน โรงเรียน ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษา ลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสานกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดมทรัพยากรมาสนับสนุนการจัด การศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน และจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครอง นักเรียนประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน รายได้มีความแตกต่างกัน ทำให้มีส่วนร่วมในเรื่องของ

การระดมทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการศึกษามีมาก เพราะโรงเรียนมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ เพื่อทำงบประมาณมาใช้ในการจัดการศึกษา การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย โทสาลี (2548) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ด้านบริหารงบประมาณสมาชิกการบริหารส่วนตำบล มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้องการเข้าไปมีบทบาทในการบริหารการจัดการงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพ แสงจำรัส (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม จ้างค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรวัต จำทอง (2548, หน้า 36 อ้างถึงใน กิตติ กรทอง, 2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเขา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา จึงเห็นความจำเป็นในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงสนับสนุนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้ความช่วยเหลือในการหารายได้และทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา ช่วยประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชนตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนมีมาก ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา จึงอยู่ในระดับที่มาก เพราะผู้ปกครองมีความต้องการที่จะให้โรงเรียนที่นักเรียนเข้ามาเรียนนั้นมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียนในความปกครอง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นการสนับสนุนการจัดการกิจกรรมของโรงเรียนอย่างหนึ่งที่ทำให้

คนทั่วไปได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพ แสงจำรัส (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีอาคารที่แข็งแรงมั่นคงเหมาะสมเพียงพอแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือนักเรียน เช่น การจัดหาทุนการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา แสนจำลาห์ (2554) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาการ” สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคล ยกเว้น ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล

พนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากวุฒิการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กัน โดยทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับนักเรียนและวิชาการอย่างสม่ำเสมอ โดยการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้วย จึงทำให้ผู้ปกครองมีการพบปะกันอยู่เสมอ การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ รวมทั้งรับทราบสภาพการบริหารงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เท่าเทียมกัน จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับนพพงศ์ บุญจิตราดุล (2534, หน้า 32) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียนในโอกาสที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและโรงเรียนจัดการประชุมผู้ปกครองในโอกาสอันควรเป็นครั้งคราว และส่งข่าวสารจดหมายข่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของวิศิษฐ์ วิเศษเชียรกุล (2541, หน้า 80) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดมณฑลจันทบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย อำไพ แสงจำรัส (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารวิชาการและด้านบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันด้วย เช่น ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านบริหารงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป เป็นต้น ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันรอล คำเงิน (2543) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดงานประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่มีเวลา เพราะต้องไปประกอบอาชีพ ไม่มีความรู้ ความสามารถและฐานะทางบ้านยากจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา แสนจำลาห์ (2554) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาการ” สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ด้านการบริหารบุคคลและด้านการงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารวิชาการและด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากในด้านบริหารวิชาการ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพทุกอาชีพต่างต้องการอยากให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมที่ อยากให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ จึงต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคน เพราะงานวิชาการเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เป็นผลที่จะทำให้เกิดการพัฒนาของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจน ตลอดจนการนำความรู้นั้นไปใช้สำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นความแตกต่างของอาชีพจึงไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านบริหารวิชาการ

ด้านการบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กับผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากอาชีพของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน จึงทำให้มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมบางกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับทางโรงเรียนน้อย โดยเฉพาะอาชีพอื่น ๆ เช่น แม่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่ดูแลบ้าน ทำงานบ้าน อยู่กับบ้านไม่ได้มีเวลา

ที่จะไปทำกิจกรรมข้างนอกหรือทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกับอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างจาก

ด้านงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป ความแตกต่างของอาชีพผู้ปกครองไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองทุกคนมีการรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียน ผ่านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน รวมทั้งทางโรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งการชี้แจงผ่านทางครูประจำชั้นไปยังผู้ปกครองหรือการประชุม โดยฝ่ายบริหารโดยตรง จึงทำให้ผู้ปกครองทุกอาชีพสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ได้รู้จักครูและบุคลากรต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาไม่มีเวลาในการติดตามการทำกิจกรรมของโรงเรียน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยลงซึ่งแตกต่างกับระดับชั้นอนุบาล ที่ผู้ปกครองมีการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างดี อยากรทราบถึงความเคลื่อนไหว การทำกิจกรรมของโรงเรียน ตลอดจนการต้องการฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติเรียบร้อย จึงทำให้ผู้ปกครองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอะฮุ่ย จันละบุตร (2557, หน้า 72) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดจุกกะเฌอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามระดับชั้นเรียนของนักเรียนในความปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ระดับชั้นของนักเรียนมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยระดับชั้นอนุบาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าระดับชั้นประถมศึกษา เพราะผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลนั้น ต้องการทราบความเป็นอยู่ของบุตรหลาน การจัดการเรียนการสอนของครู การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน จึงส่งผลให้มีการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนในระดับประถมศึกษาได้เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มาบ้างแล้ว จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการบริหารบุคคลนั้นน้อยกว่า

ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนในทุกระดับชั้น โดยผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาล มีส่วนร่วมในด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารวิชาการ เรียงลำดับการมีส่วนร่วม จากมากไปน้อย ผู้ปกครองระดับชั้นประถมศึกษา เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารบุคคล จะเห็นได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองตามระดับชั้นนั้น มีระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชริน เล็กชอุ่ม (2554, หน้า 63) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดกลางราษฎร์บำรุง สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดกลางราษฎร์บำรุง สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน ในปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร หากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมก็จะส่งผลดีต่อโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองนักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการนั้นจะมีส่วนร่วมมากกว่างานอื่น ๆ คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโดยการช่วยตรวจสอบนักเรียน ว่ามีการทำการบ้าน การทำงานที่ครูมอบหมาย การอ่านหนังสือหลังจากเลิกเรียนไปแล้ว รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการต่าง ๆ และผู้ปกครองต้องเข้าร่วมรับฟังผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะได้รับฟังถึงนโยบายในด้านวิชาการของโรงเรียนด้วย การติดตามประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ การสนับสนุนให้นักเรียนเข้าเรียนในโครงการพิเศษต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคน มีศักยภาพในการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนที่แตกต่างกัน ตามรายได้ อาชีพ วุฒิการศึกษา และระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเข้ามามีส่วนร่วมในด้านวิชาการมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองก็เข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เมื่ออยู่ที่บ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียน เป็นต้น ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้ปกครองจะคอยสนับสนุนงบประมาณ หรือระดมทรัพยากรต่าง ๆ

เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ด้านบริหารบุคคล ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมได้น้อย เพราะถือเป็นเรื่องราวภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญซึ่งควรจะนำมาเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย และผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ โดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

2. ด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครองมากขึ้น เพื่อการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ปกครอง บางคนมีศักยภาพที่สามารถจัดหาทุนมาช่วยเหลือนักเรียนได้

4. ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ รับจ้าง ได้ร่วมเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อการพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญซึ่งควรจะนำมาเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ

2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3. ควรศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กวิน เลือสกุล. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กำพล แสนบุญเรือง. (2542). *การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติ กรทอง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จันรอล คำเงิน. (2543). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรนนท์ อังกาสิ. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาและคุณลักษณะของนักเรียน โรงเรียนสิริราษฎร์วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชลธิชา หังเสวก. (2551). *ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนเทศบาลบ้านย่านยาว สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชุมพล ศรีชมพู. (2549). *ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ทองเพียร พลนาค. (2561, 21พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). *แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน.* เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/mathu/334443>
- เทอดศักดิ์ จันเสวี. (2549). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเขตเทศบาลตำบลเขตกอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่.* เข้าถึงได้จาก: <http://www.gspa-sk - buu.net/theory/27.pdf>.2551
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *หลักการจัดการ.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). *บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. The city Journal, 4(85), 1-15.*
- ธิดาพร เหล่าวิเศษกุล. (2544). *ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนจรรยาติศศึกษา จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นงรัตน์ ศรีพรหม. (2543). *โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน. วารสารข้าราชการครู, 21, 21-24.*
- นพพงศ์ บุญจิตราดุล. (2534). *หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.*
- นเรศ สงเคราะห์สุข. (2541). *จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ เลี้ยวหนึ่งของประสบการณ์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมบนพื้นที่สูง. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์เชียงใหม่.*
- นันทนา แสนจำลาห์. (2554). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง “มณูญวิทยาการ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- บพิตร ออมไธสง. (2546). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญณภัทร์ เดือนกลาง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญน้อม จาพล. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญเพ็ง กุณนาม. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. (2529). ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พัฒนาบริหารศาสตร์.
- ประยูร สุวรรณโกตา. (2526). ความสามัคคี. วารสารพัฒนาชุมชน, 8(5), 35-36.
- ไพฑูริ ลิทธิสุนทร. (2543). การเรียนรู้แบบ 4 MAT. สานปฏิรูป, 24, 20-23.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2559). หลักการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). ชลบุรี: ร้านบัณฑิตเอกสาร.
- พงศ์พันธ์ แก้วหางศ์. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พนัส ศุภศิริลักษณ์. (2561, 21 พฤษภาคม 2561). สัมภาษณ์.
- พัชริน เล็กช่อม. (2554). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน
วัดกลางราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะนิลา เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภัทรภรณ์ นันทวงศ์. (2545). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏลำปาง.
- เมตต์ เมตต์การุณจิตต์. (2541). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิตต์. (2553). *การจัดการศึกษา: โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- เขานุช ทานาม. (2545). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนภาษาจีน*. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รจนา ไชยโกฏี. (2548). *ความพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลชุมชน วัฒนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย. (2559). *โครงสร้างการบริหารงาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.anubanphanat.ac.th/>
- ละเอียด เกิดสว่าง. (2561, 21 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- วัชระ สกุล ณ มรรคา. (2541). *ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัลภา พรหมฤทธิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*. การศึกษาอิสระสาธิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย โทสาลี. (2548). *ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย*. รายงานการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิศิษฐ์ วิเศษเชียรกุล. (2541). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดมณฑลจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกล สกลเดช. (2542). *ครูกับ Good governance*. ม.ป.ท.
- สมเดช สาวันดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี
- สมุทร ชำนาญ. (2546). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*.
วิทยานิพนธ์การศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). *รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา*. *วารสารวิชาการ*, 8, 9-11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 2544*.
กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา ธรรมประเสริฐ. (2545). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารโรงเรียน
สอนภาษาจีน ระดับประถมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุเทพ ฝั่ล้อม. (2548). *ความต้องการและการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนงค์ จันโทภาส. (2549). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การบริหารสถานศึกษา อำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อะหนุ่ย จันละบุตร. (2557). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดจุกกะเเมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี พชรพิสุทธ์. (2551). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อานนท์ นามเพ็ง. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อำไพ แสงจำรัส. (2555). *ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Barnard, I. C. (1966). *The functions of the executive*. Mass: Harvard University Press.
- Barnes, R. A. (1995). African American parents involvement in their children schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(5), 3152-A.
- Bares, R. A. (1995). African American parents involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts Internationnal*, 55(10), A-3152.
- Bell, N. L. (1979). A study of relationship among the organizational climate, the Expressed extent of parent participation in school affairs, and parent demonggraphic variables in selected education. *Dissertation Abstracts International*, 41(5), 2040-A.
- Berger, E. H. (1995). *Parents as partner in education: School-based program* (4th ed.). Columbus: A Saimon & Schuster
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Happer Collins.
- Gordon, J. R. (1990). *Management and organizational behavior*. Boston: Allyn and Bacon.

- Gold, S. E. (2000). Community organizing at a neighborhood high school: Promises and dilemmas in building parent-educator partnership and collaborations. *Pro Quest Digital Dissertations*, 60(7), 295.
- Hefferman, A. N. (1992). Preceptions of in Involvement of parents and community members on shared decision making cabinets. *Dissertation Abstracts Internationnal*, 53(5), 1341-A-1342-A.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Morrison, E. W. (1996). Organizational citizenship behavior as a critical link between HRM practices and service quality. *Human Resource Management*, 35(4), 493-512.
- Shadid, W. (1982). *Access and participation: A theoretical approach in participation of the poor the development*. Leiden: University of Leiden.
- Taylor, S. A. (1992). Measuring service quality: A re-examination and extension. *Journal of Marketing*, 56(7), 55-68.
- United Nation. (1981). *Management theory and total quality: Improving research and practice through theory development*. New York: Academy of Management Review.
- Yadav, R. P. (1980). *Local level planning and rural development alternatives strategy*. New Delhi: Concept.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
 - 2.2 ด้านการบริหารบุคคล
 - 2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
 - 2.4 ด้านการบริหารทั่วไป
3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
4. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริง คำตอบของท่านมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายคมสัน กัลยารัตน์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. วุฒิการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
() ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

2. อาชีพ

- () รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
() เกษตรกรรม/ รับจ้าง
() ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย
() อื่น ๆ ระบุ.....

3. ระดับชั้นของนักเรียน (หากมีมากกว่า 1 คนให้กรอกข้อมูลนักเรียนคนที่เข้าเรียน

ล่าสุด)

- () อนุบาล () ประถมศึกษา

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าท่านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วม เพียงข้อละคำตอบเดียว ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของพงศเทพ จิระโร ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับน้อยที่สุด

คำถาม ท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องดังตารางในระดับใด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการบริหารวิชาการ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน					
2	เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
3	สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน					
4	ติดตามและประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
5	ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน					
6	สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและใช้ในชีวิตประจำวันได้					
7	สนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ					
8	สนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
9	ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน					
10	ปลูกจิตสำนึกให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา					
	ด้านการบริหารบุคคล					
11	กิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครอง					
12	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ					
13	แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของบุคลากรในโรงเรียน					
14	ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
15	เสนอแนะ ส่งเสริม ครูที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดในวิชาที่สอน					
16	ส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของบุคลากร					
17	เสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของครู					
	ด้านการบริหารงบประมาณ					
18	สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนมีความเหมาะสม					
19	สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน					
20	ประสานกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดมทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการศึกษา					
21	จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา					
22	เสนอแนะให้ฝ่ายบริหารงบประมาณสามารถแบ่งจ่ายค่าบำรุงการศึกษา					
23	ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามโครงการของสถานศึกษา					
24	จัดหาทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	ด้านการบริหารทั่วไป					
25	ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน					
26	ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะและสาธารณูปโภคแก่ สถานศึกษา					
27	สนับสนุนทุนทรัพย์ในการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารสถานที่					
28	ดำเนินการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาสังคมแก่นักเรียน					
29	ประชุมเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
30	ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน					
31	สนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชน					
32	ดูแลและระวังรักษาความปลอดภัยให้กับสถานศึกษา					
33	ช่วยประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

.....
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดังนี้

1. ท่านคิดว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สามารถเข้ามามีส่วนร่วม
ในเรื่องใดได้บ้าง เพราะเหตุใด

- 1.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 1.2 ด้านการบริหารบุคคล
- 1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

2. ท่านคิดว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอย่างไร เพื่อให้เกิดผลดีต่อ
องค์กรในด้านต่าง ๆ

- 2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 2.2 ด้านการบริหารบุคคล
- 2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

3. โดยภาพรวมของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 2 ท่านคิดว่าจุดแข็ง จุดอ่อนคืออะไร

ภาคผนวก ข

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.76	18	.70
2	.60	19	.70
3	.56	20	.72
4	.58	21	.78
5	.63	22	.73
6	.70	23	.67
7	.62	24	.69
8	.69	25	.74
9	.65	26	.76
10	.76	27	.68
11	.72	28	.70
12	.73	29	.66
13	.73	30	.69
14	.71	31	.64
15	.76	32	.74
16	.67	33	.60
17	.62		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .98